

DRAUGAS

PERIODICALS
June 8,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS - FRIDAY, BIRŽELIO - JUNE 8, 2001

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06/07/01

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

WWW.DRAUGAS.ORG

Nr.111

Kaina 50 c.

LIETUVIŲ GRĮŽIMO Į TĖVYNĘ INFORMACIJOS CENTRAS

Gedimino pr. Vilnius 2600. Tel. (370 2) 313 623. Faksas: (370 2) 313 624.
El. paštas: info@igitic.lt Interneto puslapis: www.igitic.lt

Seime — dvigubos pilietybės įstatymo svarstymai

Vilnius, birželio 6 d. (LGITIC) — Ketvirtadienį rytiniame posėdyje susirinkusi Lietuvos Seimo ir JAV LB atstovų komisija svarstė dvigubos pilietybės klausimą.

Posėdžiui pirmininkavusi Liuda Rugienienė pabrėžė šios problemos svarbą ir tai, kad JAV LB valdyba tvirtai remia tautiečių siekį išsaugoti pilietinius saitus su tėvyne. Ji paminėjo, kad Seimo pirmininkui Artūriui Paulauskui bus įteikta 1,400 parašų, kurie buvo surinkti Čikagoje ir apylinkėse per labai trumpą laiką.

Prieš pranešimus Donatas Skucas pažymėjo, kad dvigubos pilietybės problema JAV lietuvių tarpe pirmą kartą buvo iškelta dar 1998 m., JAV LB suvažiavimo metu, kai paskutinės kartos emigrantai išreiškė didžiulį nepasitenkinimą esamomis įstatymo nuostatomis. Pasak D. Skucas, dėl to Lietuva praranda didžiulį ekonominį, kultūrinį ir politinį savo tautos potencialą. Lietuvai tai nieko nekainuotų, sakė jis.

Seimo ir komisijos narys, liberalas Arminas Lydeka savo pranešime pateikė dvigubos pilietybės traktavimo įvairiose pasaulio valstybėse apžvalgą. Šis klausimas pasaulyje vertinamas labai įvairiai, bet nuostatos liberalėja. Pasak A. Lydekos, pribrendo laikas padėti keisti ir Lietuvoje. Pats parlamentaras karštai linkęs palaikyti tautiečių užjūriuose balsus ir padarys viską, kad Lietuva neparastų savo vaikų.

Vėliau kalbėjęs prezidento patarėjas teisės klausimais Armanas Abramavičius išreiškė savo asmeninį dvigubos pilietybės visiško įteisimo palaikymą, bet paminėjo daug klėbimų šios problemos sprendime. Pasak jo, teisiniu atžvilgiu dviguba pilietybė nesukelia didelių problemų.

Didesnį rūpestį kelia iš to kylančios socialiniai, ekonominiai ir politiniai padariniai (pvz., turto grąžinimo, karinės prievolės, socialinių garantijų), kurių sprendimus reikia labai gerai apgalvoti.

Anot A. Abramavičiaus, pirmosios nepriklausomybės metais Lietuvos pilietybės išsaugojimo klausimus svarstydavo pats vidaus reikalų ministras kiekvieną atvejį atskirai. Prezidento patarėjas sakė, jog, kai šiuo klausimu sutars visos politinės partijos (kad vėliau nekiltų bereikalingų spėlojų).

* **Kelios dešimtys buvusių Seimo narių** jau aštuntą mėnesį gyvena „su Dievo pagalba“ iš bedarbio pašalpos. Valdžios netekę Konservatorių partijai priklausantys politikai tvirtina susidūrę su didėle darbdavių panieka. (L2, Elta)

* **Seimo nariai niekaip neatsispiria pagundai** pasivažinėti po užsienį. Dabar vykstančios eilinės sesijos visuotiniuose posėdžiuose kartais nebūna net kelių dešimtų parlamentarų, nors už savo tiesioginį darbą — įstatymų kūrybą ir jų priėmimą — jie gana atlyginami. (KD, Elta)

mu), projektas bus teikiamas Seimui. Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centro direktorius Žilvinas Beliauskas kalbėjo, jog centras jaučia, jog pastaruoju metu dvigubos pilietybės klausimas vis opesnis ir tai yra ne tik Vakarų valstybėse gyvenančių lietuvių rūpestis. Dar 1998 m. centras nesėkmingai bandė padėti panašioje situacijoje atsiradusiems Maskvos lietuviams.

Pranešimą skaitėsi Migracijos departamento Pilietybės reikalų vedėja Daiva Vežikauskaitė pabrėžė, jog ji paklūsta veikiančioms įstatymams. Gaunamus nusiskundimus ji gali švelninti tik geranorišku bendravimu ir galimybių ieškojimu sprendimuose, kurie atitinka dar nepakeistą įstatymą.

Po to vykusiose diskusijose idomiai nuskambėjo PLB atstovo Seime Gabrieliaus Žemkalnio mintys, jog jam nepatinka dvigubos pilietybės sąvoka. Jis norėtų kalbėti apie Lietuvos pilietybės išsaugojimo klausimą. Pasak G. Žemkalnio, čia negali būti diskriminacijos ir tai taikytina ne vien lietuvių kilmės asmenims.

Susitikimo pabaigoje L. Rugienienė perdavė konkretes JAV advokatų pastabas darbiniam įstatymo variantui, o A. Abramavičius padėjo ir paprašė teikti daugiau pasiūlymų ne tik darbiniam tekstui, bet ir pastabų dėl dabartinio įstatymo formuluočių, nes gali būti, jog darbo grupė praleido daugiau taisytinių vietų.

Žilvinas Beliauskas
LGITIC direktorius

* **Liberalų ir socialliberalų skirti ministrai** trečiadienį per vyriausybės posėdį ne juokais „sukryžiuvo ietis“. Beveik aštuonis mėnesius dirbančiam ministrų kabinete taip atsitiko pirmą kartą. Liberalų ir socialliberalų pozicijos išsiskyrė svarstant tvarką, kaip aukštosios mokyklos perves ir vėliau naudos uždirbtus pinigus. (LR, Elta)

* **Kalbos apie greitą valdančiosios koalicijos skilimą** bei vyriausybės nuvertimą nesustabdė vykdomosios valdžios postų dalybų. Laisvą ūkio viceministro postą Naujoji sąjunga (socialliberalai) pasiūlė buvusiam „Lietuvos energijos“ vadovui socialliberalui Virmantui Jurgaičiui. Jis dirba konsultantu Jonavos „Achemos“ bendrovėje. (LR, Elta)

* **Ūkio ministras Eugenijus Gentvilas** Pasaulio banko atstovui Michael Carter pažadėjo, kad „Lietuvių dujų“ privatizavimo programą bus patvirtinta kitą savaitę. Dujų bendrovės privatizavimas yra viena iš banko sąlygų Lietuvai skolinant 54 mln. eurų. Ministras anksčiau teigė, jog yra du privatizavimo modeliai — paroduoti bendrovę strateginio investuotojo ir tiekti jūrtam susivienijimui arba atskirai tiekti jūrtam strateginiam investuotojui, ketvirtadienį rašo dienraštis „Lietuvos rytas“. Trečiadienį ministras prabilo

Ketvirtadienį Lietuvos operos ir baletų teatre įvyko žymiausių Lietuvos solistų — Violetos Urmanavičiūtės-Urmanos ir Virgilijaus Noreikos — koncertas. Solistams ir teatro orkestrui dirigavo Liutauras Balčiūnas.

Vladimiro Gulevičiaus (Elta) nuotr.

Konservatoriai siūlo mėnesį tylos dėl valdančiosios koalicijos ateities

Vilnius, birželio 7 d. (Elta) — Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) frakcija pasiūlė pagrindinėms politinėms partijoms ir valdžios institucijoms paskelbti 30 dienų moratoriumą diskusijoms dėl valdančiosios koalicijos ateities. Ši laiką konservatoriai siūlo, išnaudoti tam, kad būtų pasiekiami principiniai susitarimai dėl „Lietuvos dujų“ privatizavimo, „Lietuvos energijos“ pertvarkymo ir privatizavimo, „Mazeikių naftos“ tolesnės veiklos, pensijų ir mokesčių sistemos reformų.

Ketvirtadienį išplatintame Konservatorių frakcijos pranešime kritiškai vertinami valdančiosios koalicijos septyni veiklos mėnesiai dėl iš esmės neįvykdytos vienos reikiamos. Anot pranešimo, „visi jos atlikti darbai buvo rengti ir pradėti ankstesnės vyriausybės, todėl R. Pakso vyriausybės tereikėjo juos tik formaliai pabaigti“.

Anot pranešimo, „nepaisant dabartinės valdančiosios koalicijos neryžtingumo, nesugebėjimo susitarti dėl reformų įgyvendinimo, pasaulio finansinių institucijų abejonių dėl vyriausybės ryžto daryti reformas, šiuo metu valdančiosios koalicijos gali atlikti gyvybiškai svarbias valstybei reformas“.

Tuo tarpu socialdemokratai, konservatorių nuomone, „nesuvokia reformų būtinumo ir visiškai nėra tam pasiruošę“. Pareikšime perspektyvą, kad, artėjant „Lietuvos dujų“ privatizavimui, vyriausybės laukia ypač sunkūs laikai, nes savo interesus turi įvairios Lietuvos finansinės grupuotės bei dujų tiekėjai. Jame taip pat pabrėžiama, kad tik nuo valdančiosios koalicijos stiprumo priklausys, ar šis uždavinys bei kiti ūkio pertvarkymai bus atlikti taip, kad tai būtų naudinga

apie tai, kad privatizuojant bendrovę reikėtų pagalvoti apie kitokių akcininkus, tačiau tam reikia priimti vyriausybės nutarimą. Jis užsiminė, kad naujiems planams kliūva vyriausybės priimta nuostata dėl euroatlantinės integracijos kriterijus atitinkančio strateginio investuotojo, kuriam turi atitekti ne mažiau negu 34 proc. akcijų. (BNS)

* **Antradienį, pirmą kartą po to, kai didžiausia** Baltijos valstybės finansinė institucija „Hansabank“ tapo teisėta Lietuvos taupomojo banko (LTB) savininke, suauktas šio banko akcininkų susirinkimas išrinko naują LTB tarybą. Ši paskyrė naują LTB valdybą. (KD, Elta)

* **Vilniaus kelių policija** už neleistinoje vietoje pastatytą automobilį 150 litų bauda vakar nubaudė Seimo Socialdemokratų koalicijos frakcijos seniūną Vytenį Andriukaitį. (LR, Elta)

* **Valstybės saugumo departamentą vadovui** Mečiui Laurinkui kitą savaitę parlamente teks pasiaiškinti dėl jo pavaldinių padarytų teksto korektūros klaidų. Tokią priežastį departamentą atstovai vakar įvardijo Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete svarstant vyriausybės ataskaitą dėl Nacionalinio saugumo plėtros. Joje saugumiečiai kaltino politikus antisemitinių ir neonacistinių nuostatų toleravimu. (LR, L2, Elta)

* **Šią savaitę Vilniuje susirinkę Lietuvos diplomatiniai atstovai** ir konsuliniai įstai-gų diplomatai, aptarė 2000 m. ekonominės veiklos rezultatus, pažymėjo, kad padidėjo Lietuvos eksportas į daugumą pasaulio valstybių. Jų many-mu, užsienio prekyba žymiai pagyvėjo, jei informacija apie rinkas eilini verslininką tiesiogiai pasiektų iš pačių ambasadų. (V2, Elta)

* **AB „Marijampolės statyba“ po bylinėjimosi** teisme pripažinta M. K. Čiurlionio galerijos rekonstrukcijos rangovo konkurso nugalėtoja ir šią savaitę pradėjo dirbti. Statybininkai ardo pa-senusias gipsines lubas muzikos salėje, grindų ir sienų dangą, netrukus aptvers tvora statybų aikštelę. (KD, Elta)

* **Seimo Ekonomikos komitetas pritarė** socialdemokratų ir socialliberalų pateiktoms vyriausybės parengto „Lietuvos energijos“ reorganizavimo įstatymo projekto pataisoms, numatančioms suteikti Seimui teisę priimti sprendimus vykdančios bendrovės „Lietuvos energija“ pertvarką. (LR, V2, L2, Elta)

* **Kauno zoologijos sodo penkiametė žirafa** Spidas trečiadienį paliko Kauną ir išvyko į Varšuvos zoologijos sodą pas dvi ten laukiančias pateses. Tuo tarpu iš Lenkijos į Lietuvą atgabentas 10 mėnesių žirafukas. Kauno ir Varšuvos zoologijos sodai apsikeitė žirafomis, vykdydami retų nykstančių rūšių išsaugojimo programą. Jei Lenkijoje kuri nors žirafa atsives „mergaitę“, ji taps Kauno zoologijos sodo augintine. Pagal šią retų gyvūnų veisimo programą, Kauno zoologijos sode šią savaitę taip pat apsigyveno vienintelė Pabaltijyje itin retos rūšies antilopė Bongo. (Elta)

Pasaulio naujienos

(Remiantis BNS, Reuters, DPA, AP, Interfax, ITAR-TASS, BetaPAN, RIA ir ELTA žiniu agentūru pranešimais)

Vašingtonas. JAV prezidentas George W. Bush ketvirtadienį pasirašė įstatymą, pagal kurį pajamų mokesčiai bus sumažinti 1,35 trln. dolerių — daugiausiai per pastaruosius du dešimtmečius. Gegužės 10 d. Atstovų rūmų ir Senato patvirtintas mokesčių sumažinimo įstatymas suteiks galimybę JAV namų ūkiams jau šiemet atgauti iki 600 dolerių sumokėtų mokesčių, 3 punktais sumažins daugumą pajamų mokesčių ir sukurs 10 proc. mokesčių laiptelius. „Mokesčius mažinti jau pradėta. Šiandien yra puiki diena Amerikai. Tai pirmas didelis naujos eros — bendradarbiavimo eros — laimėjimas“, sakė G. W. Bush.

Minskas. Baltarusijos parlamentas ketvirtadienį nusprendė valstybės prezidento rinkimus surengti rugėjo 9 d., tačiau numate tokius rinkimų taisykles, kurios, stebėtojų nuomone, neatitinka tarptautinių reikalavimų. Praėjusį kovą Europos Saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) delegacija, lankydama Baltarusijoje, apgailestavo dėl letos valstybės demokratizacijos pažangos ir paragino surengti laisvus bei demokratinius rinkimus, kurie padėtų Baltarusijai įveikti tarptautinę izoliaciją. ESBO delegacija kritikavo praėjusio spalio parlamento rinkimus, kurie neatitiko svarbiausių skaidrumo bei teisės skelbtis žiniasklaidoje kriterijų ir per kuriuos valstybė trūkdė opozicijos kandidatams. Autoritarinis, prezidentas Aleksandr Lukašenka praėjusį lapkritį sake norįs sukurti režimą, kuris valdytų liktų dešimtmečius ir „galbūt šimtmečius“.

Seulas. Pietų Korėjos gynybos ministras Kim Dong-Shin ketvirtadienį zadėjo panaudoti jėgą, jeigu Šiaurės Korėjos kroviniai laivai dar kartą įsibraus į šios valstybės vandenis. Tai jis sakė karuiomenei pranešus apie naują Pietų Korėjos teritorinių vandenų pažeidimą. Kim Dong-Shin sakė iki šiol vengęs naudoti jėgą, baimindamasis kritikos, tačiau zadėjo „absoliučiai užtikrinti“ Pietų Korėjos vandenų suverenumą. Jau kiek anksčiau prezidentas Kim Dae-Jung buvo raginamas atleisti gynybos ministrą, nes pastarosiomis dienomis penki Šiaurės Korėjos kroviniai laivai be pasipriešinimo iplaukė į Pietų Korėjos teritorinius vandenis.

Paryžius. Prancūzijos teisėsaugininkai oficialiai pradėjo tirti, kokiomis aplinkybėmis fotografas Jacques Langevin darė avarijos, per kurią žuvo Anglijos princesė Diana, nuotraukas. J. Langevin, dirbantis agentūrai „Corbis-Sygma“, nufotografavo Dianą limuzino „Mercedes“ nuolauzas, bet nuotraukas iškart po avarijos atėmė policija ir jos niekada nebuvo spausdintos. Fotografas įtarimas privatumo pažeidimu. Minėtoje avarijoje Paryžiuje 1997 m. rugpjūčio 31 d. taip pat žuvo Dianos draugas egiptietis Dodi al Fayed ir vairuotojas Henri Paul. Pagal Prancūzijos įstatymus, po teismo tyrimo nebūtinai reikalaujama pateikti oficialius kaltinimus. Anksčiau Prancūzijos teismas išteisino J. Langevin ir dar devynis fotografus, kurie iki avarijos persekiojo Dianą automobilį ir kurie buvo kaltinami nužudymu per neatsargumą. Šią bylą buvo išskėles D. Al Fayed tėvas ir H. Paul tėvai. Teisėjai tada nusprendė, kad dėl avarijos kalti ne žurnalistai, o vairuotojas, kurio kraujyje alkoholio koncentracija buvo didesnė už leistiną.

Los Angeles. JAV prisiekusiųjų teismas trečiadienį nusprendė, kad „Philip Morris“ turi sumokėti daugiau kaip 3 mlrd. dolerių 56 metų vėžiui sergančiam vyrui, kuris dėl savo ligos kaltina šią tabako verslovę. Tai viena didžiausių sumų, kurias pramonininkai turės sumokėti vienam asmeniui. Prisiekusiųjų sprendimu, kuris buvo priimtas po devynių dienų svarstymo, Richard Boeken taip pat gaus 5,5 mln. JAV dol. kompensaciją už patirtą ekonominę ir kitokią žalą. R. Boeken, per savo gyvenimą surūkęs tikrai nemažai „raudonųjų“ (regular) „Marlboro“ cigarečių, siekė 12,37 mln. dol. žalai atlyginti ir 100 mln.-10 mlrd. dol. baudinių bei padarytą žalą viršijančių nuostolių atlyginimo. Ieškovas tvirtino, kad „Philip Morris“ daugiau kaip 40 metų melavo visuomenei apie rūkymo žalą. R. Boeken per dieną surūkė po du cigarečių pakelius įprato 1957 metais, kai jam buvo 13. Jis teigia patikejęs verslovę, kuri visuomenei aiškino, jog tiesioginio ryšio tarp rūkymo ir plaučių vėžio nėra. Vertybinių popierių ir prekybos nafta brokeriui R. Boeken 1999 m. spalio mėnesį buvo nustatytas plaučių vėžys, kuris vėliau išplito į stuburą. Praėjusį gruodį gydytojai nustatė, kad vėžys išplito ir į smegenis.

Londonas. Jungtinės Karalystės svaro sterlingų kursas JAV dolerio atžvilgiu ketvirtadienio rytą smuko iki žemiausio per 15 metų lygmenį — 1,3875 dolerio už svarą sterlingų nuo 1,3925 dolerio už svarą sterlingų. Valiutų rinkos žinovai pabrėžė, kad tam didžiausios įtakos turėjo laukiama darbių pergalė ketvirtadienį vykstančiuose parlamento rinkimuose, kuri padidina tikimybę, kad valstybė prisijungs prie euro zonos.

Atlanta, GA (JAV). Britų popmuzikos legenda Elton John, kuris savo švaistūniškumu garsus tiek pat, kiek ir dainomis, už 20 prabangių automobilių iš savo kolekcijos varžytinėse gavo beveik du mln. svarų. 1,951,725 varžytinėse gauti svarai (apie 11 mln. litų) yra beveik dvigubai daugiau už pradinę sumą, kurią buvo nustatęs „Christie's“. 54 metų E. John varžytines stebėjo iš Atlantos, kur šiuo metu gastroliuoja. „Kai siūlomos kainos nesiliovė kilti, nustebau ir susijaudinau, — sakoma dainininko pranešime spaudai. — Akivaizdu, kad už nenaujus automobilius galima gauti daug pinigų!“. Kolekcią kėlė žinovų pasigėrėjima — joje buvo automobiliai nuo „Rolls-Royce Silver Cloud“ pravarde Daisy iki „As-ton Martin“, nudažyto anksčiau dainininkui priklausiusio futbol klubo „Watford“ spalvomis ir praminto „Žverimi“. Brangiausiai — už beveik 235,000 svarų — nupirtas 1993 metų „Jaguar XJ220“, kurį buvo planuojama parduoti už 130,000-160,000 svarų.

Sutrupinimai: K - „Klaipėda“, KD - „Kauno diena“, LA - „Lietuvos aidas“, LR - „Lietuvos rytas“, L2 - „Lietuvos žinios“, R - „Respublika“.

Naudotasi Lietuvos grįžimo į tėvynę informacijos centro atsiusta medžiaga.

KALENDORIUS

Birželio 8 d.: Eigintė, Germinė, Kalippos, Medardas, Merūnas, Vilhelmas.

Birželio 9 d.: Švė Efreimas, Felicijus, Gintas, Gintė, Maksimijonas.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

Svarbiausias Kanados ir JAV lietuvių sporto renginys

TORONTAS RENGIA SI DIDELEMIS ŽAIDYNĖMS

Liepos 4-7 d. vyks Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjungos (ŠALFASS) 50-mečio šventiniai renginiai ir sporto žaidynės, kurias rengs Toronto sporto klubas „Aušra“. Jubiliejinės šventės organizaciniam komitetui vadovauja Alvydas Saplys, sporto žaidynių — Rimas Miečius.

Tradicinėse sporto varžybose šiemet bus net 12 sporto šakų — krepšinis, tinklinis, lauko tenisas, stalo tenisas, kėgliai, golfas, šachmatai ir šaudymas. Į krepšinio žaidynes pakviestas ir Lietuvos krepšinio lygoje rungtyniaujantis Klaipėdos „Neptūnas“. Dalyvauti žaidynėse norą pareiškė ir Lietuvos tenisininkai.

Į žaidynes pasveikinti atvyks Lietuvos sporto vadovai — Lietuvos Tautinio olimpinio

komiteto prezidentas Artūras Poviliūnas ir sporto departamento generalinis direktorius bei olimpinis žaidynių aukso medalistas, Rimas Kurtinaitis. Taip pat kviečiamas Lietuvos Respublikos prezidentas bei buvęs ŠALFASS pirmininkas ir ŠALFASS garbės narys, Valdas Adamkus. Tačiau Mindaugo karūnavimo dienos renginiai tikriausiai neįvyks, nes jam išvykti iš Lietuvos. Valdas Adamkus į ŠALFASS narių sąrašą įrašytas vienuoliktojo numeriu, o sąrašas 15 žmonių. Tarp jų — gerai žinomi sporto aktyvistai Algirdas Bielskus, Pranas Berneckas, Vytautas Grybauskas, Sigita Krašauskas, Pranas Gvildys, Rimas Dirvonis, Antanas Supronas, Jonas Nešukaitis, Kazimieras Šapočkinas ir kiti.

Audrius Šileika
ŠALFASS pirmininkas

JUBILIEJINĖS ŽAIDYNĖS TORONTE ARTEJA!

Pasirošimas 51-osioms jubiliejinėms Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynėms, rengiamoms ŠALFASS-gos 50-mečio proga Toronte š.m. liepos 4-7 d., vyksta pilnu intensyvumu. Žaidynes rengia Toronto PPSK „Aušra“. Organizacinio komiteto pirmininkas Alvydas Saplys ir varžybinio — Rimas Miečius, su gausiais talkininkais, rūpinasi, kad šis renginys būtų sėkmingas.

Kaip jau žinome, varžybinė programa apima 8 sporto šakas. Neseniai davėme platesnių informacijų apie krepšinio ir tinklinio varžybas. Šį kartą pateikiame likusių 6 sporto šakų viešąsias informacijas: lauko teniso, stalo teniso, šachmatų, kėgliaavimo, šaudymo ir golfo. Lauko teniso, stalo teniso, šachmatų ir kėgliaavimo varžybos kartu skaitysis ir 2001 metų ŠALFASS-gos pirmenybėms.

LAUKO TENISAS

Lauko teniso varžybos vyks liepos 5, 6 ir 7 d. Thorncliffe Park Tennis Club, 15 Leaside Park Drive, East York (Toronto), Ont.

Tvarkaraštis: liepos 5 d., ketvirtadienis, 9 v.r. — registracija, 10:30 v.r. — varžybų pradžia; liepos 6 d. 10 v.r. varžybų tęsinys; liepos 7 d. 11 v.r. — varžybų tęsinys ir užbaiga. Jie blogas oras, žaisime viduje.

L. teniso programa: Vietiniai — vyrų atvira klasė (neriboto amžiaus), vyrų senjorų (45 m. ir vyresnių), vyrų veteranų (65 m. ir vyresnių), moterų (18 m. ir jaunesnių) ir moterų (neriboto amžiaus). Dvejai — vyrų, moterų ir mišrus (visų amžiaus neribotas).

Starto mokestis: 20 dol. US (30 dol. CAN) iš anksto, 25 dol. US (35 dol. CAN) vietoje — vienam asmeniui, nepaisant rungtių skaičiaus. Jauniams — 7 dol. US (10 dol. CAN) iš anksto, 10 dol. US (15 dol. CAN) vietoje. Čekis rašomas: Eugene Kriksčiūnas.

Viešbutis tenisistams: „Days Inn“ Toronto Downtown, 30 Carlton St., Toronto, Ont. 20 kambarių papiginta kaina (109 VND) rezervuota iki birželio 20 d., „Lithuanian Sports Jubilee“ vardu. Del rezervacijos skambinti: 416-977-6655 grupės kodas „SSALF“, arba 1-800-DAYSINN (329-7466) grupės kodas „CGSSAL“.

Įšankstinė dalyvių registracija — iki birželio 29 d. imtinai, pas J. Chrolavičių. Del daugiau informacijos — kreipkitės į J. Chrolavičių.

Papildomas ryšys: Vytautas Nasvytis, ŠALFASS šachmatų vadovas, tel. 216-631-0210.

STALO TENISAS

Stalo teniso varžybos vyks liepos 7 d., šeštadienį, Humber College, 205 Humber College Blvd., Etobicoke, Ont. Pradžia — 10 v.r. Registracija vietoje — nuo 9 v.r.

St. teniso programa: Vyrų vienetų, moterų vienetų, vyrų senjorų vienetų, vyrų dvejetas, mišrus dvejetas ir komandinės varžybos. Komanda sudaro 2 vyrai ir viena moteris. Senjorų amžius: 50 metų ir vyresni pagal 2001 m. liepos 7 d. Visose kitose rungtyse — amžius neribotas.

Starto mokestis: 8 dol. US (12 dol. CAN) už kiekvieną vienetą ir dvejetą, 10 dol. US (15 dol. CAN) už kiekvieną komandą, sumokamas vietoje, atliekant galutinę registraciją.

Įšankstinė dalyvių registracija — iki birželio 29 d. imtinai, pas Eugenijų Kriksčiūną (žiūrėkit lauko tenisą). Daugiau informacijos — kreipkitės į E. Kriksčiūną.

Turnyro vadovas: Jonas Nešukaitis, 255 Silver Birch Ave., Toronto, Ont. M4E 3L6, Canada. Tel. 416-691-7798.

Jaunųjų krepšinio pirmenybių parade žygiuoja ASK „Lituanica“ molekulės.

Nuotr. Indrės Tijenėlienės

ŠACHMATAI

Šachmatų varžybos vyks liepos 7 ir 8 d., šeštadienį ir sekmadienį. Šeštadienį varžybos vyks Humber College, 205 Humber College Blvd., Etobicoke, Ont. Pradžia — 10 v.r. Registracija — nuo 9 v.r. Sekmadienį varžybų tęsinys ir užbaiga bus Toronto Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. Tel. 416-532-3311.

Bus žaidžiama šveicarų sistema. Turų skaičius ir tvarka raštis bus nustatyta vietoje.

Starto mokestis: 20 dol. US asmeniui, sumokamas vietoje, atliekant galutinę registraciją.

Turnyro vadovas: Juozas Chrolavičius, 59 April Court, Ancaster, Ont. L9H 4C1, Canada. Tel. 905-648-0511 namų; 905-522-2704 darbo; Faksas: 905-529-5112. E-mail: chrolav@con.ainb.com

Įšankstinė dalyvių registracija pageidaujama iki birželio 29 d. imtinai, pas J. Chrolavičių. Del daugiau informacijos — kreipkitės į J. Chrolavičių.

Papildomas ryšys: Vytautas Nasvytis, ŠALFASS šachmatų vadovas, tel. 216-631-0210.

KĖGLIAVIMAS

Kėgliaavimo varžybos vyks liepos 6 d., penktadienį, Boulrama West, 5429 Dundas St., West, Etobicoke, Ont. Tel. 416-239-3536. Varžybų pradžia — 7 v.v. Registracija — 6:30 v.v.

Varžybų formatai: Komandinės varžybos. Komanda sudaro 4 mišrios lyties žaidėjai/ios. Turnyras susideda iš 3 žaidimų, be „handicap“. Vyrų ir moterų „High game“ ir „High series“ laimėtojai išvedami iš komandinio varžybos.

Starto mokestis: 60 dol. CAN. už komandą, sumokama vietoje.

Turnyro vedėjas: Michael Jaglowitz, tel. 416-622-9919. Papildomas ryšys: Vida Juzukonytė, tel. 416-236-0848. Del informacijų — kreipkitės į Michael ar Vidą.

Įšankstinė registracija, ypač iš kitur atvykstantiems, pageidaujama iki birželio 29 d. pas Rimą Kuliauvą, 297 Kennedy Ave., Toronto, Ont. M6P 3C4, Canada. Tel. 416-766-2996; Faksas: 416-766-5537; E-mail: kuliaivas@compuserve.com

Galutinė registracija priimama vietoje, varžybų dieną.

ŠAUDYMO SPORTAS

Šaudymo sporto varžy-

bos vyks liepos 7 d., šeštadienį, Hamiltono LMŽK „Giedraitis“ šaudykloje. Registracija nuo 10 v.r. Varžybų pradžia — 11 v.r. Programoje — stendinis (Trap) šaudymas: 16 jd. A klasės, 16 jd. B klasės, išlyginamieji jaidai ir dubletai.

Varžybų vadovas: Kazys Deksnys, 1257 Royal Dr., Burlington, Ont. L7P 2G2, Canada. Tel. 905-332-6006; Faksas: 905-547-5556; E-mail: kdeknsys@sprint.ca

Įšankstinė registracija pageidaujama iki birželio 29 d., pas K. Deksnį.

Galutinė registracija su starto mokesčiu priimama vietoje, varžybų dieną. Del platesnių informacijų — kreipkitės į K. Deksnį.

GOLFAS

Individualinės golfo varžybos vyks liepos 7 d., šeštadienį, Harbourview Golf Course, Hwy. 89, Gilford, Ont., tel. 705-456-2018. Galutinė registracija — nuo 8 v.r. Varžybų pradžia — 8:30 v.r. Varžybos vykdomos vyrams ir moterims.

Starto mokestis apie 40 dol. CAN., sumokamas vietoje, atliekant galutinę registraciją.

Įšankstinė dalyvių registracija, ypač iš kitur atvykstantių, prašome atlikti iki birželio 22 d. imtinai, šiuo adresu: Juozas Šileika, 57 Widdicombe Hill Blvd., Apt. 908, Toronto, Ont. M9R 1Y4, Canada. Tel. 416-243-9779; E-mail: sileikaj@salffass.com

Galutinė registracija su starto mokesčiu priimama vietoje, varžybų dieną.

Koordinatorius — Antanas Stauskas, 442 Bristol Rd., W., Mississauga, Ont. L5R 2J6, Canada. Tel. 905-712-8307; Faksas: 905-890-9225.

BENDROS PASTABOS

Žaidynių informacijos centras: Rimas Miečius, Varžybinio komiteto pirmininkas, 54 Burrows Ave., Etobicoke, Ont. M9B 4W7, Canada. Tel. 416-234-0878 namų; 416-234-5792 darbo; Faksas: 416-234-8506; E-mail: rimmeri@sympatico.ca

Norite daugiau informacijų? Sekite ŠALFASS Website: www.salffass.com

Jubiliejinį žaidynių medalių apdovanojimą pirmųjų trijų vietų laimėtojai visose varžybose. Visi metinių ŠALFASS pirmenybių dalyviai privalo atlikti metinę ŠALFASS narių registraciją. Pilnesnė informacija gauna sporto klubai.

ŠALFASS-gos Centro valdyba

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesiekiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šėštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užskaitant Lietuva:			
Oro paštą	\$500.00	\$250.00	
Reguliarus paštą	\$100.00	\$55.00	
Tik šėštadienio laida oro paštą	\$160.00	\$85.00	
Tik šėštadienio laida reguliariu paštą	\$55.00		

Vyriausiasis redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisyti savo nuotaria. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

PRISIMENAM ZIGMĄ ŽIUPSNI

Greitai bėgantis laikas ir darbai kartais iš atminties laikinai išstumia svarbias datas ar žmones, kurių nevalia pamiršti.

Vienas tokių lietuviškame sporto akiraityje yra Zigmą Žiupsnys, kurio mirties penketis suėjo gegužės 18 d. O jeigu ne netikėta jo mirtis, tai netrukus — liepos 11-ąją būtume minėję šio darbtaus sportininko, trenerio, sporto darbuotojo 75-ą amžiaus sukaktį.

Gimęs Kaune, Zigmą savo didžiąją gyvenimo dalį praleido Čikagoje, kur pilnai išsiskleidė jo sportinė veikla. Zigmą čia pradėjo matėme LSK „Ateities“ eilese, kur jis žaidė krepšinio komandoje.

Kuomet šis klubas 1952 m. vasarą persiorganizavo į LSK „Gintarą“, nuo pat jo įsikūrimo dienos jam vadovavo kaip tik Zigmą. Čia jau jis pasiūsiškai kaip tinklininkas ir su šia sporto šaka iki pat mirties nesiskyrė.

1955 m. spalio mėnesį „Gintarui“ susijungus su LSK „Perkūnu“ ir sudarius „Neries“ sporto klubą, Zigmą buvo pirmuoju valdybos nariu, vėliau pirmininku, tinklinio komandos žaidėju, treneriu, išugdžiusiu didelį prieauglį „Neries“ komandos (ypač jaunių ir mergaičių) yra buvusios stipriausios JAV-se ne vien tik lietuvių tarpe.

Sunku būtų išvardinti visus Zigmą darbus, kuriuos jis yra

nuveikęs. Jau 1952-aisiais jis vadovavo komitetui, kuris Čikagoje sušaukė susirinkimą ir jame buvo išrinktas Vyr. fizinio auklėjimo ir sporto komitetas (vėliau jis persiorganizavo į dabartinę Š. Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungą).

Taip pat ne vienus metus jis buvo JAV Vidurio Vakarų sporto apygardos pirmininku. Buvo ir ŠALFASS-gos valdybos ir garbės teismo nariu. Nėgana to, PL Bendruomenės valdyboje Zigmą vykdė vicepirmininko pareigas sporto reikalams.

Čia reikia pažymėti, kad Z. Žiupsnys yra pasiekęs tai, ko ne vienas kitas lietuvis treneris nepajėgė padaryti. 1975 m. „Neries“ berniukų tinklinio komanda laimėjo JAV AAU „Olimpic's“ čempionų titulą, o kito amžiaus ar lyties komandos yra užėmusios šiose prestižinėse JAV pirmenybėse garbingas vietas.

1962 m. jo vadovaujama mergaičių tinklinio komanda Illinois Central AAU pirmenybėse iškovojo aukso medalius ir t.t. Šį sąrašą būtų galima tęsti toliau. „Neries“ sporto klubo tinklininkai (vyrai ir moterys), o taip pat ir krepšinininkai ne kartą yra tapę Š. Amerikos lietuvių čempionais.

Z. Žiupsnys buvo tinklininkų treneriu ir vadovu Š. Amerikos lietuvių išvykose į Europą ir Australiją. Tačiau jis pats labiausiai vertina jo suorganizuotą tinklininkų viešnagę tada dar į okupuotą Lietuvą (1987-aisiais). Šios išvykos ir tėvynės idėja jis brandino ilgus metus, kuomet pagaliau, po didelių vargų ją pavyko realizuoti. Jam tą kartą pasisekė kiek geriau negu krepšinininkų išvykos į Lietuvos organizatoriams, kurie į tėvynę vyko 1967-aisiais, kuomet dėl šio įvykio kilo didžiulis triukšmas.

Ed. Šulaitis

LIETUVIAI NUGALĖJO

Sporto mėgėjai, kurie nematė sekmadienį Lemonte vykusių futbolo rungtynių tarp „Lituanicos“ ir „Centrum“ komandų, o pirmadienio rytą užtikę jų pasekmę 7-5 mūsiškių naudai, gal galvojo, kad čia korektūros klaida. Tokio keisto rezultato jau seniai „Lituanica“ nėra turėjusi ir, kaip matome, abi komandos prisidau net 12 įvarčių.

Po pirmojo kėlinio, kai „Lituanica“ keturiais L. Bytauto ir vienu A. Jakubausko rezultatyviais šūviais vedė 5-0, atrodė, kad mūsiškiai lenkams visą tužiną atskaitys.

Toks įspūdis dar padidėjo, kuomet L. Jakublevas pasekėme padidino iki 6-0.

Tačiau tada vaizdas gerokai pasikeitė, tai atsitiko, kai treneris G. Jarmalavičius sugalvojo aikštėn išleisti tris atsarginius „Lituanici“ jau seniai talkinančius kitataučius futbolininkus.

Toks variantas atnešė liūdnas pasekmes — mūsiškių komanda pakriko, o tai pamatę lenkai — kaip tik pradėjo stipriau pulti. Vienu metu per minutę varžovai pelnė net 2 įvarčius, o rungtynių pabaigoje — dar tris (vienas buvo

iš pakartotini mušto 11 m. baudinio).

Atrodo, kad ši bus gera pamoka ateičiai rodanti, kad rimtai reikia žaisti abu kėlinius — ne vien tik pirmąjį. Keista, kad nepasimokyta iš rungtynių prieš „Lions“, kuomet pirmąjį kėlinį lengvai laimėjus 2-0, vos tik išplėta 3-2 pergale.

Ateinantį sekmadienį, birželio 10 d., „Lituanicos“ vyrų vienuoliktis žais išvykoje prieš čekų „Spartos“ vyrus, kurie visada būna kietas riešutas mūsiškiams. Atrodo, kad prieš juos jau bus rimčiau rungtyniaujama.

E.Š.

REIKIA SUTVARKYTI VALDININKŲ GAUNAMAS ALGAS

EVALDAS PALŠAITIS

Peržiūrėdamas savo turimų knygų rinkinį, radau patraukusią mano dėmesį įdomią knygą, kurią prieš daugelį metų pirkau Kauno sėdaikčių turguje. Tai paskutinis Lietuvos užsienio reikalų ministerijos 1939 metų žinyras. Žinyro pradžioje puikios Respublikos prezidento Antano Smetonos ir Užsienio reikalų ministro Juozo Urbšio portretinės nuotraukos.

Bet tai ne svarbiausia. Man sudomino jame nurodytas tuometinių valstybės tarnautojų atlyginimo įstatymas (V.S. Nr. 165 — 1924.07.11). Valdinkai tada buvo skirstomi į aštuoniolika kategorijų ir pagal turimą kategoriją parodytos jų gaunamos mėnesinės algos. Žemiausios pirmosios kategorijos darbuotojo gaunama mėnesinė alga — 150 Lt. Aukščiausios XVIII kategorijos tarnautojai gaudavo 1,200 Lt algą. Atidurbusių trejus metus vienos pareigos tarnautojų algos buvo keliamos 10 procentų. Matome, kad mėnesinis atlyginimas tarp I ir XVIII kategorijų padidėja 8 kartus. Tai suprantama, nes prieškarinio Lietuva buvo gana skurdi ir didesnių algų mokėti negalėjo. Įdomu tai, kad buvo mokamas vaikų priedas: už 1 vaiką 10 Lt, už du po 15 Lt ir už tris ir daugiau po 20 Lt kas mėnesį. Buvo mokami butpinigiai: vedusiems kas mėnesį 12 proc. algos, o viengungiems — 5 proc.

Pensija būdavo skiriama tarnautojui, atidurbusiam 25 tarnybos metus. Ji buvo 60 proc. pagrindinės algos dydžio. Už kiekvienus viršijant 25 tarnybos metus buvo mokami pensijos priedai. Viršijant 25-30 m. už kiekvienus viršijimo metus pridėdavo 2 proc. pagrindinės algos, o viršijus 30-35 m. 1 proc. Už tolimesnius darbo metus priedai nebuvo skaičiuojami.

Sulaukęs 60 m., tarnautojas privalėjo išeiti į pensiją. Prezidento ar ministro įsakymu, jo tarnybos laikas dar galėjo būti pratęstas 2 metams. Pensija buvo nemokama, nepaisant darbo stažo, jeigu tarnautojas dirbo toliau valstybės ar savivaldybės išlaikomoje tarnyboje.

Du kartus per metus mokėdavo šventinį priedus. Kalėdoms ir Velykoms tarnautojai gaudavo pusės algos dydžio priedą.

Įdomios ir Užsienio reikalų ministerijos tarnautojų algos.

Didžiausią mėnesinę algą (XVIII kat.) 1,200 Lt gaudavo ministras. Departamentų direktoriai (XVI) — 900 Lt. Ministerijos sekretoriai (XII) — 540 Lt, raštvedžiai, sąskaitininkai (VII) — 280 Lt, kurjeriai ir tarnai (II) — 160 Lt, sargai, panaktiniai (I) — 150 Lt. Įdomūs ir agentūros „Elta“ darbuotojų atlyginimai. Direktorius (XVI) — 900 Lt, redaktoriai (XII) — 540 Lt, raštvedžiai (VIII) — 300 Lt, raštininkai (IV) — 180 Lt.

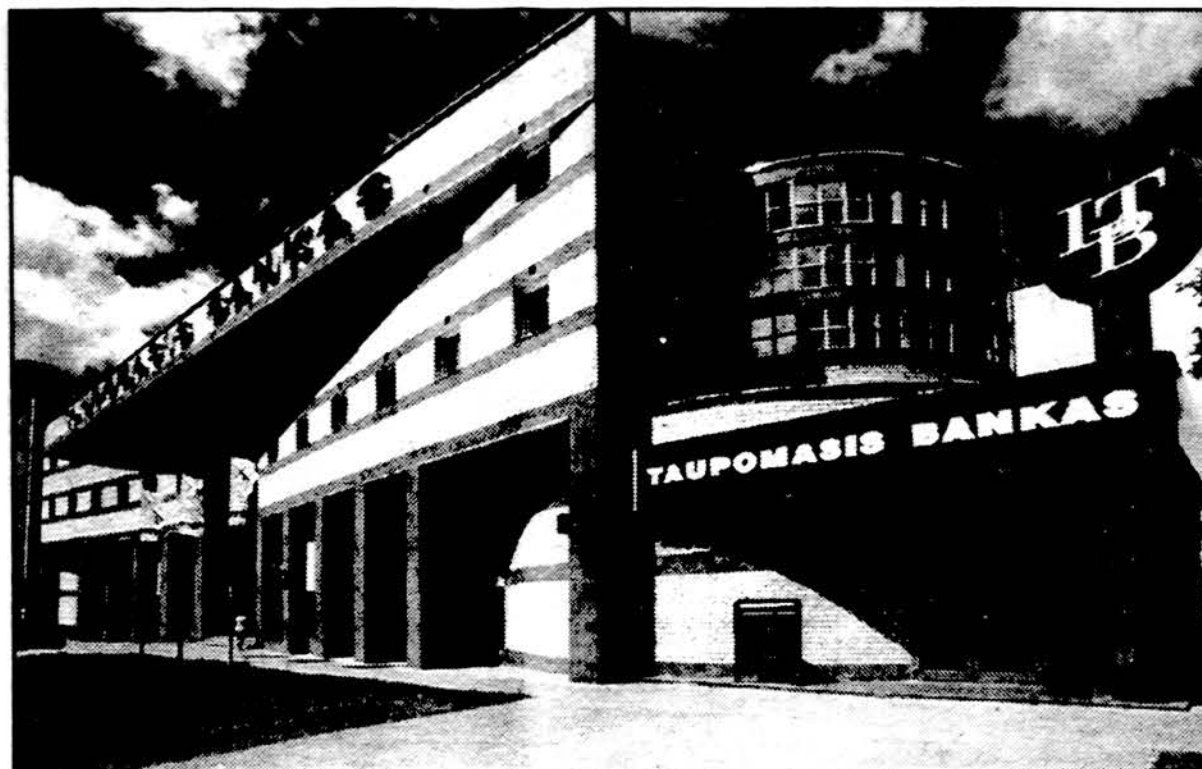
Panaši atlyginimų sistema dabar yra Vokietijoje bei kitose Vakarų valstybėse. Ten tarnautojų atlyginimai tiksliai nustatomi pagal turimą išsilavinimą, darbo stažą ir užimamas pareigas. Pradinis atlyginimas visada yra vienodas visose valstybinėse įstaigose. Jis kas keleri metai didinamas iki 50 m. amžiaus. Papildomas atlyginimas išmokamas atostogoms ir didžiosioms šventėms — Kalėdoms ir Velykoms. Diferencijuoti atlyginimai mokami tik vietovėse, kuriose pragyvenimo lygis viršija šalies vidurkį, mokami vaikų priedai. Net aukščiausias pareigūnas neturi teisės nei sau, nei savo pavaldiniams skirti priedus ar pašalpas iš atlyginimo fondo.

Gana įdomu ir tai, kad tokiuoje „nuskurdusioje“ valstybėje, kaip JAV, valdžios tarnautojų atlyginimų vidurkis šiuolaiki artimi buvusiems prieškarinėje Lietuvoje, dabartinėje Vokietijoje ir kituose Vakarų kraštuose.

Kad galima būtų palyginti prieškarinę ir dabartinę Lietuvos valdininkų gaunamas atlyginimas, reikia žinoti buvusio ir dabartinio lito vertę. Tokį rodiklį nustatyti nelengva, nes panašių duomenų net „Lietuvos bankas“ neturi. Tačiau, panaudojus 1938 m. statistikos žinyne nurodytas maisto produktų ir tekstilės gaminių kainas ir palyginus jas su dabar esančiomis kainomis, apytikriai šis buvusio ir dabartinio lito santykis yra artimas 2,8-2,9.

Šiuo metu nustatytas minimalus mėnesinis atlyginimas (alga) — 430 Lt. Tokia alga apytikriai atitinka nepriklausomoje Lietuvoje mokėtą pirmos kategorijos mėnesinį atlyginimą — 150 Lt.

Gyventojų padėtis nepriklausomoje Lietuvoje yra sunki. Šiuo metu vien tik senatvės pensininkų yra 645,000, o jų vidutinė pensija

Lietuvos Taupomojo banko pastatas Savanorių prospekte Vilniuje.

Gedimino Žilinsko (Elta) nuotrauka.

312 Lt. Tai sudaro 69 proc. minimalaus atlyginimo. Be senatvės pensininkų yra nemažai neigaliųjų ir socialiai remtinų žmonių, bent minimaliai aprūpinamų. Pastaruoju metu labai padidėjo bedarbių. Jų skaičius siekia 225,000, o tai sudaro daugiau kaip 12 proc. visų dirbančiųjų. Jų gaunama pašalpa svyruoja nuo 135 iki 250 litų ir mokama 6 mėn.

Kadangi Lietuva, atgavusi nepriklausomybę, labai „praturtėjo“, tai šiuo metu mažiausio iki didžiausio valdininko gaunamo atlyginimo padidėjo. Dabar valdininko, vadovaujančio įstaigai ar organizacijai, atlyginimas su įvairiais priedais siekia 10,000 litų ar net gerokai daugiau! Tai gi jo šuolis siekia 23,2 ar net 37,2 minimalius atlyginimus. Toliau skliausteliuose nurodysiu, kiek kartų gaunamas atlyginimas viršija minimalų.

Vidutinis Seimo narių atlyginimas su įvairiais priedais siekia 6,000 Lt (13,9). Panašios yra ir ministrų algos. Tačiau jų atlyginimai nepilnysta daugumos vadovaujančių valdininkų atlyginimui. Didelį atlyginimą lemia mokami įvairiausi priedai bei premijos. Pvz., valstybės tarnautojams dažnai skiriami iki 100 proc. atlyginimo dydžio priedai. Kultūros įstaigų vadovams mėnesiniai priedai siekia net 200 proc. Europos teisės departamento vadovo mėnesinis priedas 250, o jo pavaduotojo — 200 proc.

Labai dažnai mokamos premijos už gerą darbą. Jos būna iki 100 proc. mėnesinės algos. Tiesa, jos mokamos ne kiekvieną mėnesį, tačiau gana dažnai. Tokių premijų gavimą sunku suprasti, nes tarnautojai samdomi, kad dirbtų gerai. Jeigu jie darbo metu atlieka

papildomą darbą, tai matyti, kad jie pagrindiniu darbu mažai apkruti.

Daug abejonių sukėlė G. Vagnoriaus vyriausybės nutarimas smarkiai, iki 10,000 (23,2), 12,00 (27,9), net 16,000 (37,2) litų, padidinti teisėjų algas. Motyvuota tuo, kad, tik didesnę algą gaudami, teisėjai priims teisingus sprendimus ir neims kyšių. Vėliau teisėjai labai pasipiktino, kai jų algos buvo kiek sumažintos iki 8,000 (18,6) — 12,000 (27,9) litų.

Kaip didesnę gaunamas atlyginimas parodo Policijos departamento vadovo gaunama alga: alga 4,200 (9,76), 60 proc., priedas 2,520 (5,86) ir priemoka 3,150 (9,32). Iš viso 9,880 (22,9) litai. Tokių pavyzdžių galima pateikti daug. Kai kuriais atvejais valstybės tarnautojų algos yra didesnės arba artimos Respublikos prezidento algai. Taip Mažeikių naftos vadovo alga 17,000 (39,5) Lt, buvusio generalinio prokuroro 12,745 (29,6) ir tai be priedų, o prezidento alga 12,000 (27,9) litai.

Nepaprastai didelės ir išeitinės kompensacijos. Taip Valstybės turto fondo buvęs direktorius gavo net 125,000 (290,7) litų kompensaciją, o buvęs generalinis prokuroras teisiasi dėl norimos gauti 150,000 (348,7) litų dydžio kompensacijos ir pan.

Tuo tarpu mokslo darbuotojų algos palyginti nedidelės. Universiteto profesorius 2,150 (5,0), o daktaro 1,420 (3,3) litų. Labai nedidelės yra ir mokytojų algos, — jos svyruoja nuo 800 (1,86) iki 1,100 (2,6) litų. Kartais mokytojams algas vėluojama po kelis mėnesius išmokėti, todėl jie streikuoja.

Išvairduokime, kad Lietuvoje atlyginimo didinimas

vyksta pagal 8 kartų schemą. Ministras, Aukščiausiojo teismo pirmininkas, generalinis prokuroras gautų po 3,440 Lt. Seimo nariai, profesoriai ir panašūs — po 3,100 Lt, mokytojai po 900-1,300 litų, o kurjeriai ir sargai po 430 Lt. Ir jokių premijų! Tik du kartus per metus — per Vėlykas ir Kalėdas — pusės algos dydžio priedas. Mokami nedideli vaikų priedai.

Perėjus prie tokios ar panašios algų mokėjimo sistemos, atsirastų lėšų pensijoms ar kitoms socialinėms išmokoms padidinti ir kitiems reikalingiems tikslams. Aišku, kad dabar viską valdanti biurokratinė nomenklatura to niekada neiešys ir panašaus klausimo nekels, nes pati jos prigimtis to daryti neleidžia. Vyriausybė norėtų įvesti griežtesnę ir skaidresnę darbo užmokesčio tvarką valstybinėse įmonėse, bet vien kalbos apie tai sukėlė didelį nomenklaturės pasipriešinimą.

Suprantama, kad čia aptarti pasiūlymai tėra svajonės, bet pasvajoti galima.

Šaltiniai: URM „Žinyras 1939“, „Šviesos“ spaustuve Kaune; „Lietuvos statistikos metraštis 1939 m.“, Centrinis statistikos biuras, „Spindulys“ Kaune; laikraštis „Lietuvos rytas“ 2001.04.04, 2001.04.23, 2001.05.15; laikraštis „Respublika“ 2001.05.01, 2001.05.02, 2001.05.15 ir kiti spausdiniai.

*** Vasaros sezono metu Palangoje** ištikus nelaimėi poilsiautojai greitosios medicinos pagalbos gali ir nesulaukti. Šiemet sezono metu Palanga ir 15 kilometrų nuo jos esanti Sventoji aptarnaus tik 3 greitosios medicinos pagalbos brigados. Sunkesnes traumas patyrusius ligonius jos gabens ir į Klaipėdos bei Kretingos ligonines. (L.R. Elta)

DRAUGAS, 2001 m. birželio 8 d., penktadienis

3

Danutė Bindokienė

Pašai ir verkšlenimai

Neseniai vienoje Michigan valstijos katalikų bažnyčioje buvo išdalinti tekstai su pasižadėjimu visais galimais būdais remti pastangas kad šio krašto žiniasklaidoje įsivyratų moralinė ir etinė atsakomybė. Žmonės buvo prašomi užpildyti atitinkamą atkarpą — vėliau, kartu su kitų diecezijų tikinčiųjų pasisakymais, viskas bus įteikta atitinkamoms įstaigoms.

Tai dar vienas šūvis, perodiskai nuaidintis, kovojant su „žiniasklaidos bei pramogų pasaulio skleidžiamu moraliniu neatsakingumu, žiaurumais, greito pasitenkinimo kultūros propagavimu, darantių ypatingą žalą krašto jaunimui“. Sakykime — nieko naujo. Amerikiečiai seniai su tomis blogybėmis grumiasi, bet rezultatai kol kas nelabai žymūs.

Minėtas raštas iš dalies priminė gegužės pradžioje paskleistą, 32 Lietuvos kultūrinių bei visuomenininkų pasirašytą, „Atvirą laišką Lietuvos prezidentui Valdui Adamkui“ (spausdinamas šiandien 5 psl.) Laiške norima atkreipti prezidento dėmesį „išryškėjusią ir įgaunantią masinį pobūdį tendenciją žiniasklaidoje įvairiausiais būdais neigti tradicines vertybes, dorovės normas, krikščioniškosios kultūros puoselėjamus žmonių tarpusavio santykius... Populiarumo iš esmės siekiama, neigiant, tyčiojantis, sėjant baime, braunantis į privatų asmens gyvenimą arba apeliuojant į žemojus žmogaus instinktus... Ir šio reiškinio rezultatas — pagieža savo kraštui, masinė emigracija ir nevaldomos lietuviškų nusikaltėlių gajos, siautėjantios ne tik Lietuvoje, bet ir Europoje...“

Susipažinusiems su Lietuvos žiniasklaida (galbūt daugiausia periodine spauda) tokie kaltinimai suprantami. Tik kažkaip norisi su tuo ne visai sutikti: nejaugi žiniasklaida yra kalta dėl visų blogybių Lietuvoje (o tuo pačiu ir bet kuriam kitame krašte)? Negalime neigti, kad žiniasklaida gali ne tik atspindėti, bet ir formuoti visuomenės nuomonę, pažiūras, nusiteikimus, tačiau tai nėra nei pagrindinis jos tikslas, nei paskirtis.

Būtų pati lengviausia ir paprasčiausia išeitis: pažaboti žiniasklaidą, įstatyti ją į „tinamas vežes“, ir tuomet visuomenėje vyratų vien tik šviesios, doros, darbingos, patriotiškos nuotaikos... O galbūt moralės nuosmukio, nusikaltimų, korupcijos, narkomanijos, alkoholizmo ir kitų blogybių šaknys glūdi kur kas giliau ir kituose klostuose? Žinoma, juos atkasti ir tas šaknis sunaikinti — tai jau ne vienos dienos ir ne vieno asmens darbas (šiuo atveju jis siūlomas valstybės prezidentui). Ir jis daug sunkesnis, negu durti kaltinimais šen ar ten.

Š.m. gegužės mėn. „Naujas židinys-Aidai“ išspausdino ilgą Kęstutis K. Girmiaus straipsnį, pavadintą „Intelektualų neatsakomybė“, kaip savotišką atkirtį „Atviram laiškui prezidentui“. Tvirtindamas, kad „Laiško autorių siūlymai dėl padėties gerinimo nei įdomūs, nei nauji“, autorius juos vadina pamokslavimu ir priduria, kad „Pamokslai turi savo paskirtį ir vietą, bet ir bažnyčiose paprastai jie sakomi tik sekmdieniais“. Tad ir laišką „Veikiau priklauso verkšlenančio paternalizmo žanrui, kurį beveik dešimtmetį puoselėja dalis Lietuvos inteligentų“. Visgi atkreipus dėmesį, kad pasirašiusių inteligentų tarpe yra kunigų, muzikologų, rašytojų, skulptorių, aktorių, režisierių, gydytojų, žurnalistų, poetų, kurių pavardės darbai žinomi ne tik tėvyneje, bet ir užsienyje, K. Girmiaus pastabos skamba keistokai.

„Nors tokio teksto rašymas veikiausiai suteikia autoriams malonumą, jie elgiasi neatsakingai intelektualio požiūriu... Sunku įsivaizduoti, kad autoriai tiki tuo, ką rašo...“ Betgi sunku įsivaizduoti, kad straipsnio autorius taip pat „tiki tuo, ką rašo“. Tik pabaigoje jo mintys atliepia laišką pasirašiusių teigimą, kad „Lietuvos žiniasklaida turi didelių trūkumų, dažnai tyčiojama iš patriotizmo ir įvairių dorybių, daugelis televizijos laidų paviršutiniškos. Bet neužmirškime, kad ne žurnalistas sugalvojo šūkį: patriotas — tai idiotas...“ Tačiau nei laiško autorių prašymai, kad prezidentas „tartų savo autoritetingą žodį“ šiuo reikalu, nei Kęstutis Girmiaus pašaipūs išvedžiojimai apie inteligentų verkšlenimą padėties nepataisys. Juk nėra dūmų be ugnies, tad ir Lietuvos žiniasklaidai verta geranoriškai susirūpinti savo ugniaviete, kol neatsirado pajėgų iš šalies norinčių ją suvaržymais visiškai užgesinti.

ir mylimas. Pusseserė Adelė, pusbroliai Antanas, Jonas ir Petras dar apibars sužinoję, kad buvai Daujėnuose ir neužsukai. Jau temstant keliauju į Petraičius. Einu ir galvoju apie broį Vladą. Kur jis dabar? Dar negavome jokio laiško. Pirmos Sekminės be jo. Tuštėja mūsų kaimai. Vieni keleriems metams išsina kariuomenė. kiti, radę progą, sprunka į miestą.

1950 metų birželio 12 diena. Nepamiršta jaunimas gražios tradicijos: vardinių išvakarėse pina vainiką ir kala prie varduvininko durų. Jaučiu, kad taip bus ir ši kartą. Iš tiesų. Vos tik sutemo, girdžiu šlamesį prie durų. Kažkas prikalė vainiką ir bėga. Aš vejuosi ir sugaunu klasės draugus Bronių Brazdžionį, Bronių Dovidoną, vienuoliktokus Juozą Glinskį, Stasį Židonį, Petrą Bajorūną. Praplepėjome iki aušros, mat turėjau mažą statinaitę iš Petraičių.

1950 metų birželio 13 diena. Išlaikiau paskutinį, geometrijos, egzaminą. Perkeliama į seštą klasę. Išsiskirstydami atostogų daug šnekame apie ateitį. Ar besurinksim visi? Klasės jau mažėja. Vyresnieji imami į kariuomenę, kiti išvažiuoja kitur mokytis. Aš svarstau, ar nebūtų geriau pereiti į progimnaziją, pabėgti nuo visų aktyvistų. Jau taip pabodo tie prievartavimai. Uždaro po pamokų kokioje nors klasėje K. Bitinas ar N. Berzinytė, duoda popieriaus lapą ir sako: — Rašykite pareiškimą stoti į komjaunimą. Kai parašysit, galėsit eiti namo.

Bus daugiau

PETRAIČIŲ AKMUO

Iš gimnazisto dienoraščio

ANTANAS ŠIMKŪNAS

Nr.4

Komjaunimo aktyvistai kruopščiai visus suregistruoja. Tiems, kurių nebuvo, pažadėta sumažinti elgesio pažymius.

Grįžę namo, dauzome margučius. Tai mūsų šventė. Niekam nepavyks išbraukti jos iš mūsų gyvenimo.

1950 metų gegužės 6 diena. Pagaliau vėl galiu ištrukti iš savo gimtąjį kaimą. Minu dviratį jau pradžioje vieškelio ir takeliais, grožėdamasis vaikia žaluma ir pirmaisiais žiedais. Liukpetriuose, kolchozo raštinėje, randu popierius tvarkanti Valę Kalvenaitę. Ji praneša, kad ši vakarą Pulcinikių vyks gegužinės pamaldos.

Tėviškės kieme sutinku mamą, broį Vladą, kuris jau lyg svečias mūsų namuose — pirmadienį išsina kariuomenė. Sutariame keliauti „mojavon“ į Pulcinikių. Per lauką atlinguoja dar vienas naujokas, Petras Lipnickas, užsikabinęs ant peties armonika. Brolis Bronius pasiima smuiką ir jiedu, susėdę ant prieklės, taip gražiai užgroja, kad suvirpa ne tik mūsų širdys, bet ir visos Petraičių lygumos.

Iš Čekiškio ateina Jonas ir Vytautas Kazilioniai, Vladas Galvanavičius, ir visi patraukiame į Pulcinikių.

niški.

Kai ėjome pro Mockūnyne, Petras Lipnickas užgrojo gražų maršą, brolis Vladas mušė būgną. Atrodė, atkuto, atgijo ši beržais ir lazdynais apaugusi pieva, kur taip neseniai ganydavome karves, kur per šienapjūtę tėvukas susikvėpdavo dainingiausius apylinkės vyrus ir kasmet tęsdavo tradiciją: išvaro po pradalgę, pakilnoja iš po lazdyno išsitraukę šotelį su alumi, sudainuoja šienpajūvių posmą ir vėl zvangina dalgiais. Tą jų dainavimą žmonės girdėdavo ir Daujėnuose. Ir sakydavo: va, jau šienapjūtė prasidėjo.

Dabar Mockūnyne — kolchozo apleista, išsiilgusi žvilių šienpajūvių valivimo.

Priartėję prie Pulcinikiškio, Vilimavičių kieme pamatėme gausybę žmonių — pažįstamų ir nepažįstamų kone iš pusės parapijos. Mat kaimas dar beveik visas išlikęs, čia nemažai jaunimo, gražių merginų, taigi nesunku susiburti. Vos sutilpome berželių šakom apkaitytoje klėtyje, kur ilgai ir gražiai giedojome. Po giesmių ir maldų kieme šokame iki vidurnakties. Ne tiek iš linksmostumo, kiek iš gaudumo: juk pirmą kartą iš mūsų apylinkės tiek daug jaunų vyrų imama į kariuomenę. Jiems tai buvo atsivėsinimo vakaras. Niekas nežino, kur vilkės kareivio milinės ir ką gins.

1950 metų gegužės 8 diena. Pavakary giminačiai ir draugai pradeda rinktis į Vlado palydas. Ateina Petras Lipnickas, Albinas Vyčas — jiems šis vakaras taip pat paskutinis tėviškėje. Kiaurą naktį Antanas Akinskis, Jonas Giedraitis, kiti kaimynai nesudėda akių, budi seklyčioje suvokdami, kaip nelengva išsiskirti

šiais sujauktais ir neaiškiais laikais.

1950 metų gegužės 9 diena. Atejo metas kinkyti arklius, kuriuos subėgusios merginos gražiai apkaisė žydinčių ievų šakelėmis.

Kai du ilgi poriniai vežimai, prisėdę naujokų ir palydinčiųjų, išriedėjo iš Čekiškio kaimo, prie šalikėlių kryžiaus tėvelis sustabdė arklius ir pasakė: „Suklaupkime ir pasimelskime, kad jie sugrįžtų...“ Visi nusiėmė kepurės, suklaupė. Merginos kūkčiojo, vyrų akys sužvilgo ašaros. Neprasta tai buvo ceremonija. Susimastymo ir gaudulio vėliau neišskleidė nei Kosto Augos akordeonas, nei Povilo Kalveno būgnas.

Tą dieną Pasvalio geležinkelio stotyje ir sovietinius rekrutus išlydėjo tris vagonus vyru.

1950 metų gegužės 28 diena. Sekminės. Apsiniaukė, pradėjo lyti, kažkur dundėjo perkūnija. Bet kaip gali nenuvažiuoti į Daujėnus? Juo labiau, kad iš bicilio Leono Šarkūno pasiskolinau fotoaparata, iš Viktoro Karaliūno gavau fotojuostą, taigi galėsiu įamžinti atlaidų akimirkas. Sėdu ant dviračio ir minu kuo greičiau iš miesto. Vieškeliu nebegaliu minti. Ratai aplipo moliu — nė iš vietos. Niekurapštai ir vėl stumius kone iki kelių purvinas.

Daujėnuose žmonių buvo daug, netilpo net bažnyčioje. Sutikau daug pažįstamų, giminačių, suvažiusių iš kitų parapijų. Su jais gražiai pabendrauome pas tetą Oną Kalvenienę, kuri visada per Sekmines pasidaro alučio. O kaip neužsukti pas vaishingusius Grasildą ir Joną Vadopalus, juo labiau, kad teta Grasilda yra mano krikštomotė? Čia visada esi laukiamas

MEILĖ GIMTAJAI MAŽAJAI LIETUVAI IR JOS VAIKAMS

Vilius Algirdas Trumpjonas gimė prieškario Klaipėdoje, nepriklausomos Lietuvos valstybės uostamiestyje. Tik neilgai jam mažam teko lakstyti Klaipėdos bruku. Jau mažu vaikelio išvežtas į Kauną, vėliau Vokietiją, JAV, ten igijęs išsilavinimą, vedęs žemaitę Danutę, išaugino tris dukras, yra Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos (MLLD) Čikagoje pirmininkas. Tuo galima būtų užbaigti šį pristatymą, jei ne išskirtinis nuolatinis šio žmogaus demesys ir meilė Mažajai Lietuvai ir jos vaikams.

Kasmet bent du kartus aplankydamas mūsų krašto lietuvių židinius, Vilius Trumpjonas susipažįsta su lietuviškos veiklos padėtimi ir, kiek leidžia išgalės, talkina kiekvienai mokyklai, būreliui, ansamblui, jaunimo bei sporto klubams. Šio pavasario V. Trumpjono dviejų savaitių vizitas buvo itin turtingas pažintimi ir bendravimu lietuviškuosiuose židiniuose. Tad atsivėjęs Klaipėdoje ponui Vilui sakėme: — „Iki greito pasimatymo!“

Šią pavasarinę kelionę per Karaliaučiaus sritį kartu su ponu Viliu pradėjome pažintimi su Eitkonų gyvenvietėje, lietuvių kalbos būreliu, kur nuo šių mokslo metų dirba buvęs Išrūtės Pedagoginės kolegijos (direktorius Aleksas Bartnikas) lietuvių kalbos specialybės absolventas Valerijus Ozupis, o vietos kultūros namams vadovauja ir lietuvių suburia Nijolė Pranskevičiūtė-Naimušina. Šiame prie Kybartų prigludusiame miestelyje lietuviškų renginių tikrai nedinga.

Už dešimties kilometrų yra Stalupėnų miestelis, kur sekmadieniais jau dešimt metų darbuojasi mokytojas Arūnas Urbaitis, o lietuviškajam etnografiniam kolektyvui „Žiedas“ vadovauja mokytojas Anatolijus Galčevskis, kuris dar darbuojasi ir Pilkalnyje, kur jau dvylika metų moko lietuvių kalbos, o šiemet subūrė ir vaikų tautinių šokių šokėjų kolektyvą.

Lazdynuose jau dešimt metų skamba lietuviška vaikų daina, pritariant skuduciais, lumzdeliais, kanklėmis. Tai vis mokytojos Aldonos Juškevičiūtės-Strojevos nuopelnas. Mokytoja turi viltį įsteigti ir keramikos būrelį.

Gumbinėje darbuojasi vietinis jaunas mokytojas Algirdas Karmilavičius. Jis subūrė lietuvių vaikų ansamblį „Nadruvelė“, kuri jau antri metai puošia mūsų lietuviškuosius renginius. Gegužės 12-13 d. mokytojas Algirdas viso krašto lietuvių sukvies į Gumbinėje vykstančią srities lietuvių kultūros šventę. Lanke miestelį prie Nemuno —

Kaukenus, kur iš Pagegių kiekvieną savaitę atvyksta mokytoja Irena Šapalienė. Apylinkėje yra daug lietuvių, bet lietuviškai moka tik vienetai.

Popietė Tilžės 8-joje vidurinėje mokykloje buvo liudna, nes čia iš viso krašto suvažėję mokytojai paminėjo mokytojo, lietuvių kalbos mokytojų draugijos pirmininko, Karaliaučiaus miesto mokytojo Juozo Miliūno atminimą. Jis mirė vasario 26 dieną katalikų bažnyčioje lietuviškų pamaldų metu. Palaidotas Karaliaučiuje. Prisiminę mokytojo Juozo gyvenimo ir veiklos kelią, mokytojai sutarė, kad balandžio mėnesį, susirinkę į Išrūtę vykstančią moksleivių lietuvių kalbos olimpiadą, išsirinks naują lietuvių kalbos mokytojų draugijos pirmininką. Sekmadienio rytą, gavę Tilžės karo komendantų vizitą buvo itin turtingas pažintimi ir bendravimu lietuviškuosiuose židiniuose. Tad atsivėjęs Klaipėdoje ponui Vilui sakėme: — „Iki greito pasimatymo!“

Šią pavasarinę kelionę per Karaliaučiaus sritį kartu su ponu Viliu pradėjome pažintimi su Eitkonų gyvenvietėje, lietuvių kalbos būreliu, kur nuo šių mokslo metų dirba buvęs Išrūtės Pedagoginės kolegijos (direktorius Aleksas Bartnikas) lietuvių kalbos specialybės absolventas Valerijus Ozupis, o vietos kultūros namams vadovauja ir lietuvių suburia Nijolė Pranskevičiūtė-Naimušina. Šiame prie Kybartų prigludusiame miestelyje lietuviškų renginių tikrai nedinga.

Už dešimties kilometrų yra Stalupėnų miestelis, kur sekmadieniais jau dešimt metų darbuojasi mokytojas Arūnas Urbaitis, o lietuviškajam etnografiniam kolektyvui „Žiedas“ vadovauja mokytojas Anatolijus Galčevskis, kuris dar darbuojasi ir Pilkalnyje, kur jau dvylika metų moko lietuvių kalbos, o šiemet subūrė ir vaikų tautinių šokių šokėjų kolektyvą.

Tilžės katalikų bažnyčioje su lietuvių parapijos sekmadieninės mokyklos mokiniais. Dešinėje — vadovė ir mokytoja Danutė Saudargienė.

daugiau nei 60 vaikų. Tiki-masi, kad šios klasės kada nors išaugs į tikrą lietuvišką mokyklą. Vieną dieną paskyrė Ragainės rajono mokyklų lankymui, nes šiame rajone dirba net 9 mokytojai, o lietuvių kalbos mokosi arti 110 vaikų. Trys mokytojos atvyksta iš Tauragės. Budviečiuose su penkiolika lietuvių dirbuojasi mokytoja Zetona Jurevičiūtė, Lankviečiuose Aldona Bursteikienė, o Kraupiškiuose Emilija Bukontienė. Jų auklėtiniai aktyviai dalyvauja vietos lietuviškajame gyvenime. Mokytojos randa pritarimą iš vietos valdžios bei mokyklų kolektyvų. Čia itin juntamas tarpusavio supratimas ir nevaržoma lietuvių dvasia. O Ragainės 2-joje vidurinėje mokykloje veikia net penkios klasės su lietuvių kalba dėstomais dalykais. Jono Glinkio vadovaujami mokytojai, atvykstantys iš Pagegių, vaikams žinias perteikia tris kartus per savaitę. Lietuviškos klasės glaudžiai bendradarbiauja su Jurbarko 2-ja vidurine mokykla ir gauna Phare Credo programos paramą. Mokykla turi kompiuterį bei garso sintetizatorių, padovanotus to paties Vilius Trumpjono vadovaujamos MLLD. Priemonės efektyviai naudojamos mokymo procese.

Linkūnuose darbuojasi tauragiškė mokytoja Stasė Rumbaitienė. Ji ne tik vaikams moko lietuvių kalbos, bet ir dirba su tėveliais, seneliais, šelpia vargstančias šeimas, dalindamasi su jais, kaip sakoma, paskutiniu duonos kasniu.

Joneikiškuose dirba kita tauragiškė mokytoja Virginija Norkevičiūtė, o Kryžionuose mokytoja tremtinys Algimantas Vincas Martiukaitis. Tai vis taip mielas pamario kraštas, kur daug dainų užrašė Karaliaučiaus universiteto profesorius Liudvikas Gediminas Reza.

Niekas negalėtų paneigti, kad mieliausi mažieji lietuviukai yra iš Tilžės lietuviškos darželio grupės. Auklėtojos Regina Kopkova ir Nijolė Krasnikova vaikūčius išmoko ir dainelių bei šokių, vaikūčiai papuošti tautiniais drabužiais. Įsūtės pedagoginės ko-

legijos direktorius Aleksas Bartnikas savo vadovaujamoje mokytojų kalvėje įrengė tarsi lietuviškos žiemos sodą — lietuvių kalbos specializaciją pradinį klasių mokytojų. Jau išleidžiama trečioji mokytojų laida. Kai kurie buvę auklėtiniai jau dirba srities mokyklose, o srities lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas Ričardas Mikulėnas jau studiuoja Vilniaus Pedagoginiame universitete istoriją. Įsūtėje vyksta lietuvių kalbos mokytojų seminarai, jaunimo stovyklos, įvairūs kultūriniai renginiai. Čia minimi visi iškili lietuvių, švenčiami jubiliejai. Lietuvių kalbos mokytojos Angelė Nikolajeva ir Laura Žebrauskaitė pasišventusios dirba ne vien tik su studentais, bet ir miesto 6-joje mokykloje bei internatinėje mokykloje, kur taip pat mokomasi lietuviškai.

Senojų Tapliavoje, kurios pilyje kadaise buvo krikščionys didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas, tik nuo šių metų pradėjo veiklą lietuvių kalbos būrelis. Jo organizatorė Vanda Čiusina supažindino su savo auklėtiniais. Mūsų jau laukė Karaliaučiuje, kur veikia sekmadieninė parapijos mokykla. Čia darbuojasi net penkios mokytojos, bibliotekė veikia lietuviškų knygų skyrius. Miesto 4-joje vidurinėje mokykloje darbuojasi buvusi Išrūtės Pedagoginės kolegijos lietuvių kalbos studentė, dabar mokytoja Elena Gudavičiūtė, čia planuojama įsteigti lietuvių kalbos metodinį centrą. Miesto Alknio priemiestyje jau dvylika metų lietuviškus moko lituanistė poetė ir miesto Liudviko Rezos lietuvių draugijos pirmininkė Rūta Marija Daujotaitė — Leonova. O miesto 35-me licejuje, kur kovo 31 dieną lankėsi Lietuvos Respublikos prezidento žmona ponja Alma Adamkienė, mokytojos Tatjana Ostapciuk ir Rita Milčiūtė pasiekė itin gerų rezultatų.

Karaliaučiuje yra susibūrusi miesto jaunimo sąjunga, vadovaujama jaunos kūno kultūros mokytojos Angelikos Dirgelaitės. Buvo įdomu aptart įvyku-

sius renginius ir pagalvoti apie ateities veiklą. O vienintelis rytų kraštuose — Karaliaučiaus regioninis kultūros ir sporto klubas „Pilkalnis“, vadovaujamas Liudmilo Gudonytės, jau gali pasidžiaugti bendrais sportiniais renginiais su Danijos badmintono federacija, Šakių bei Kauno mokyklomis, tradiciniu dviračių žygiu „Karaliaučius — Nida — Klaipėda“.

Susitikime su Karaliaučiaus srities regioninės lietuvių nacionalinės — kultūrinės autonomijos pirmininku ir tarpvalstybinės derybų grupės nariu Alvydu Mulioliu aptarėme tarpvalstybinės Lietuvos — Karaliaučiaus srities derybų grupės pasiektus susitarimus švietimo bei kultūros baruose. Tarpvalstybinėje susitarime be kita ko sakoma, kad artimiausiu metu turi būti Karaliaučiaus srityje atidaryta tikra lietuviška mokykla, įkurti lietuvių kultūros namai, įamžintas iškilų lietuvių (Mažvydo, Vydo, Rezos ir kitų) atminimas, suremontuotas K. Donelaičio bažnyčios — muziejus Tolminkiemyje pastatas, nuveikti kiti neatidėliotini darbai. Mūsų apilankymą vainikavo „Deimos“ viešbutyje surengtas Liudviko Gedimino Rezos 225-mečio minėjimas. Po daugelį metų vėl suskambo Liudviko Gedimino Rezos surinktos dainos, buvo prisimintos Karaliaučiaus Albertino universiteto profesoriaus gyvenimo ir veiklos kelias, pirmą kartą parodytas naujai nutapytas portretas, kuris buvo eksponuojamas Karaliaučiaus katedros muziejuje. Pirmą kartą Karaliaučiuje surengtas Mažosios Lietuvos enciklopedijos (pirmojo tomo) pristatymas. Enciklopedijos rengėjai Marija ir Martynas Purvinai, Vytautas Gocentas, Vytautas Kaltenis, Nijolė Dzindziliauskienė ir kiti atvykę svečiai apdovanojo mūsų draugijas šia vertingiausia knyga. Vienintelė Pasaulio tautinė taryba paskelbė Mažosios Lietuvos enciklopediją — tai paminklas lietuvininkams ir prūsams.

Sigitas Šamborskis

IŠ PRAŽŪTIES ATŠAUKIAMA MAŽOJI LIETUVA

Mažosios Lietuvos gyvenimo patirtis yra skaudžiausia dalis lietuvių tautos istorijoje. Drauge su gentainiais prūsais tas kraštas buvo apėmęs plačius Baltijos aplinkos plotus. Prabėgusio tūkstantmečio pradžioje to krašto žmonės sėkmingai vystė savo gyvenimo santvarką stipriai ateities valstybei. Jie vykusiai bendravo su aplinkiniais kaimynais, sulaukėdami jų veržimasi į lietuvių ir prūsų placiai gyvenamas tėviškes. Kai Vakarų Europos valstybės išvystė žiaurius karus prieš turkus, siekiant išgelbėti krikščionybės istorines vietas, ir juos pralaimėjo, kryžininkai blaškėsi po Europos kraštus, ilgdami žudynių patirties. Tuo laiku lietuvių gentys dar buvo

prisirišusios prie savo tūkstantčius metų praktikuojamos tikybės. Kryžininkams pavyko praversti mintį juos apkrėsti. Jie įsiveržė į Baltijos kraštus stipriai organizuota gاليا, naudodami išmėgintus žiaurumus ir didelę neapykantą krikščionybės nepažinėjusioms tautos. Remiami Vakarų Europos valdovų, jie vykdė krikščionybės apštalavimą ne Kristaus taikos ir meilės Evangelija, bet beato dairiško krašto žmonių ir jų kultūros naikinimu „kardu ir ugnimi“. Tai buvo didelė nelaimė lietuvių tautai, kuriai atsispirti reikėjo viso krašto keleto ištisų kartų aukos. Krikščionybės vardu užkariautose lietuvių ir prūsų žemėse per du šimtus metų jie

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukso S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8854

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietuviškus (gutters) ir dengiamo stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Parduotuvių valymui reikalingi darbuotojai. Gali kreiptis ir šeima. Darbas Tennessee ir Illinois valstyje. Atlyginimas \$1,500 — \$1,800. Dokumentai ir kalba nebūtini. Tel. 901-240-5544 arba 901-830-7223.

Padedame žengti pirmuosius žingsnius Amerikoje. (Vairavimo teisės, Soc. Security).
Tel. 630-789-1928.

Grožio salone „Elite Family Hair Care“ dirba lietuvių kosmetologė-manikiūristė Džina.
Adresas: 4808 W. 83 St., Burbank. Tel. 708-499-0894.

Kitame salone — 10855 S. 80th Ave., Tinley Park, dirba lietuvių kirpėja Sonata.
Tel. 708-444-2421.

Reikalingi dažytojai su patyrimu Amerikoje. Privalo turėti automobilį. Darbas šiaurės-vakarų rajonuose.
Tel. 847-808-9109
vakare nuo 8-10 val.
Susikabinsite angliškai, rusiškai.

Išnuomojamas American Taxi (Mini Van). Apmokau dirbti.
Tel. 847-561-5468.

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFF. (773) 229-8761
HOME (708) 425-7180
MOBL. (773) 580-8285

RIMAS L. STANKUS

• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Century 21

New Vision
Bus.: 708-361-0800
Voice Mob. 773-854-7820
Fax: 708-361-9618

DANUTĖ MAYER

Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiestiuose, kreipkitės į DANUTĖ MAYER. Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja nuo 1986 m. Nuosavybių įkainavimas veltui.

UNION PIER — vasarnamis ramioje vietoje, arti krautinių ir restoranų. Modernūs patogumai — vėsintuvai, mikrobangų krosnelė, naujesnė vonia ir t.t. Galimybė nuomoti visam sezonui, mėnesiui arba savaitėms.
Tel. 616-469-4826.

„Condominium“ parduodami!
Oak Lawn, kaina \$155,000. Kaina sumažinta \$10,000. Gražus 4 miegamųjų, 2 vonių. Didelis 2 automobilių garažas. Arti mokyklų, parko, baseino.
Oak Lawn išnuomojamas didelis vieno miegamojo butas „basement“. Savininkas moka už elektros įsildymą. Kaina \$550 mėn. Skambinti 773-767-2400, First Rate Real Estate, Aušra Padalino.

Išnuomojamas 3 miegamųjų butas arti Downtown, Pilsen rajone. Naujai suremontuotas. \$600 per mėnesį.
Tel. 630-257-3365, palikti žinutę.

Prancūškų vienuolynui reikalinga virtėja. Rašyti, duodant savo adresą ir telefoną numerį, Rev. Jonas Bacevičius, P.O. Box 980, Kennebunkport, ME 04046.

Dirbanti moteris išsinuomotą butą Bridgeport rajone. Tel. 815-756-2047, kviešti Raimondą.

nepastatė nei vienos bažnyčios vietiniams žmonėms, nepaurošė nei vieno kunigo jų kalba, neišleido nei katekizmo supažindinimui su nauja religija. Žalgirio mūšiu buvo sustabdytas tolimesnis veržimasis į lietuvių gyvenamus kraštus, bet Mažoji Lietuva pasiilko vokiečių administraciniam niokojimui per šimtmečius.

Mažosios Lietuvos žmonės toliau vedė rezistenciją taikos priemonėmis. Savo kalbos ir kultūros puoselėjimą jie pervedė į krikščionišką praktiką, giesmes, dainas, o šimtmečių slinktyje išreikalavo lietuviškų pamokų savo vaikams mokyklose ir pagaliau, išvystydami net savo spaudą. Gyvenimo vėsmėse jie ištvėrė ūkinę priespaudą, visuotinį marą, masinę kolonizaciją svetimais žmonėmis, naujų karų skurdą, bet neprarado savo pasididžiavimo kraštu, kalba ir kultūra.

Vokietijai pralaimėjus I pasaulinį karą, lietuvininkai subrūzd, pajutę, kad atėjo laikas patiems apsispręsti dėl savo krašto ir gyvenimo jame. Todėl Tilžėje 1918-tais metais lapkričio 30 d. Mažosios Lietuvos Tautinė taryba paskelbė pasaulio suinteresuotoms institucijoms, kad šis lietuviškas kraštas jungiasi prie bendros nepriklausomos Lietuvos valstybės. Nors dėl tarptautinių politinių konspiracijų tik Klaipėdos kraštui pavyko grįžti prie tautos kamieno po šėto šimtmečių svetimųjų priespaudos, tačiau nauja istorijos vaga teikė vilčių ateičiai. Deja, niekas net klaikliausiam sapne nebūtų galėjęs at-

spėti žodžiais nenusakomos tragedijos, ištikusios kraštą Antrojo pasaulinio karo baig-mėje. Mažosios Lietuvos žmonės bado ir mirties grėsmėje buvo išblaškyti toli po svetimus kraštus, o jų per šimtus metų gyventos tėviškes sunaikintos be atžymos, kas jose anksčiau gyveno.

Sunku ir betikėti, kad toks baisus tautos kataklizmas galėjo būti įvykdytas aukšto civilizacinio išprusimo laikais viso pasaulio akivaizdoje. Išblaškyti Mažosios Lietuvos tėvynainiai, išgyvenę praradimo sielvartą, nesirengia palikti užmarščiai to brangaus krašto. Placiam Amerikos žemyne jie išvystė didelę talką sukaupę visa, kas dar yra imanoma „Mažosios Lietuvos mokslineje enciklopedijoje“. Per ją iš pražūties atšaukiama gyvoji tauta jos gyvenimo vietovėse, kad naujosios kartos, supratę šimtmečių paveldą, rastų kelius prie bendro tautos kamieno.

Mažosios Lietuvos Resizencinio sąjūdžio ir Mažosios Lietuvos fondo tarptautiniame suvaziavime Balzako muziejaus „Gintaro“ salėje Čikagoje birželio 10 d. 1 v. p.p. pirmasis enciklopedijos tomas bus atskleistas plačiai visuomenei. Atvykime jį sutikti.

Algis A. Regis

* Pirminiais Finansų ministerijos duomenimis, gegužę į valstybės biudžetą surinkta 9.4 proc. mažiau pajamų, nei buvo numatyta, o penkių šių metų mėnesių planas įvykdytas 99.7 proc. (L2, ELA)

Karaliaučiaus srities Gastų lietuvių kalbos fakultetas. Kairėje Gastų rajono Lietuvių Bendruomenės pirm. Remigijus Taukacikas ir mokytoja Nijolė Gimbutienė. Paskutinėje eil. — svečiai — Čikagos Maž. Lietuvos lietuvių draugijos pirm. Vilius Trumpjonas, dešinėje — Sigitas Šamborskis, Karaliaučiaus srities LB valdybos pirmininkas.

AI VIRAS LAISKAS LIETUVOS PREZIDENTUI VALDUI ADAMKUI

Gerbiamas Prezidente,

šiuo laišku norėtume atkreipti Jūsų dėmesį į išryškėjusią ir įgaunančią masinį pobūdį tendenciją žiniasklaidoje įvairiausiais būdais neigti tradicines vertybes, dorovės normas, krikščioniškosios kultūros puoselėjimus žmonių tarpusavio santykių.

Daugumos žiniasklaidoje rašančiųjų ir kalbančiųjų žodžiuose beveik neliko pozityvios nuostatos šių vertybių atžvilgiu — iš moralumo tyčiojamosi, kaip, beje, iš patriotizmo, tautiškumo, religingumo ir pan. Pagaliau pati Lietuvos valstybės idėja, sovietinės okupacijos metais reikšusi ir laisvės idėja, vienijusi žmones ir teikusi jiems dvasinės stiprybės, nuvertinama. Diegiama mintis, kad į valdžią eina tik siekiant patenkinti asmeninius interesus, o ne tarnauti visuomenei. Tarp piliečių ir valstybės veriasi vis platesnė praraja, kartais pasigirstančios kalbos apie pilietinę visuomenę, mūsų valstybės ateities perspektyvas nebepasiekia žmonių protų, jos yra užgožiamos vienadienio triukšmo. Ir kyla klausimas: ar kovotume dėl mūsų laisvės taip, kaip kovojome prieš dešimtmetį?

Galima būtų konstatuoti keistą ir paradoksalų faktą, kad per dešimt Nepriklausomybės metų Lietuvos dvasinis nuosmukis vyko gerokai sparčiau ir akivaizdžiau nei per 50 sovietinių metų.

Per 50 sovietinių metų inteligentija ir šiaip paprasti sąmoningi Lietuvos žmonės turėjo idėją — Valstybės ir Laisvės idėją. Tai vienijo žmones darbu, šviesesnei atečiai ir kovai dėl jos. Tai stabdė ir moralinį nuopoli. Už šias idėjas kovojo ir tų laikų disidentai, ir daugelis mokslo bei meno žmonių, pedagogų...

Nona piliečiams tarsi diegiama antipatija savo valstybei, menininkų ir disidentų balsų nebegirdėti, o žiniasklaida aktyviai propaguoja nusivylimą savo valstybe. Taip tarsi nesąmoningai sukuriama sąlyga kam nors iš kitur ateiti ir tvarkyti mūsų valstybę už mus...

Šiomis mintimis, be abejo, nes, nenorima pasakyti, kad spaudoje ar TV Lietuvos valdžia nekritikuojama. Tik nesiorėtų, kad su nevariais vystyklais į šukšlyną būtų sioloma išmesti ir naujagimi.

Žiniasklaida, kuri šiuo metu yra bene įtakingiausia žmonių nuomonės formuotoja, beveik visai atsisirbo nuo pareigos kalbėti apie tikrąsias gyvenimo vertybes. Tokie dalykai kaip teisingumas, meilė, dora, tikėjimas Dievu jau atrodo apgailėtini ir neverti dėmesio, nes nedidina tiražų ir nekelia reitingų. Tad labiau apsimoka rinkti seksualiausias Lietuvos politiką ar dieną, kai ir vaikai sėdi prie televizorių, rodyti alaus reklamas su atviromis sekso scenomis, demonstruoti gausius serialus ir t.t. Žydrieji ekranai užlieti „krvinosios bangos“.

Populiarumo iš esmės siekiama neigiant, tyčiojantis, sėjant baime, braunantis į privatų asmens gyvenimą arba apeliuojant į žemuosius žmogaus instinktus. Ši tendencija grėsmingai darosi vyraujanti. Ir šio reiškinio rezultatas — pagieža savo kraštui, masinė emigracija ir nevaldomos lietuviškų nusikaltėlių gausios, siautėjantios ne tik Lietuvoje, bet ir Europoje, kur paskui automobilis iš Lietuvos jau sekioja policija.

Norėtume paraginti Jus,

kaip pirmąjį mūsų valstybės asmenį, dar kartą susimąstyti apie Lietuvos ateitį ir Jums priimtinais būdais pasirūpinti, kad piliečiai, o ypač jaunimas, gautų daugiau švares ir gaivaus dvasinio peno.

Suvokdami laisvos žiniasklaidos svarbą mūsų visuomenei, vis dėlto kvieštume Jus tarti savo autoritetinę žodį apie mitologizuojamą jos „nepriklausomumą“, apie aki-vaizdų visuomenės informavimo priemonių bulvarėjimą, primityvumą, agresyvumą, žiaurumo propagandą, pretenziją būti galutine teisingumo instancija. Manytume, kad ty-la šiuo atveju nepateisinama. Būtina atsvara. Gal Jūsų kreipimasis, pageidavimas, kad laikraštį ir TV savininkai prisidėtų prie valstybės bei pilietinės visuomenės kūrimo ir būtų impulsas atsirasti pozityviai atsvarai? Gal Jūsų iniciuota diskusija apie šiuos dalykus paskatintų susimąstyti? Esame įsitikinę, kad Jūsų pastangas atkreipti dėmesį į tikrąsias vertybes paremtų žmonės, galvojančys apie geresnę Lietuvos ateitį.

Reziumuodami turime pripažinti, kad strateginės valstybės vizijos, kuri būtų aptartų piliečių ir politikų, o gal net ir deklaruota visuotiniu piliečių susitarimu, nėra. Tokia Jūsų globojamą deklaraciją pasirašyti, tikimės, sutiktų daugelis įtakingų žiniasklaidos atstovų, valdžios, verslo, mokslo ir meno žmonių...

Laišką prezidentui pasirašo:
Bronys Savukynas, „Kultūros barų“ vyr. redaktorius
Julius Sasnauskas, kunigas

Kornelijus Platelis, poetas, „Literatūros ir meno“ vyr. redaktorius

Eimuntas Nekrošius, teatro režisierius, Nacionalinės premijos laureatas

Vytautas P. Bložė, poetas, Nacionalinės premijos laureatas

Feliksas Bajoras, kompozitorius

Petras Linkevičius, kunigas

Bronius Kutavičius, kompozitorius

Valentinas Sveticikas, Rašytojų sąjungos pirmininkas

Vytautas Sirvydis, širdies chirurgas

Ona Narbutienė, muzikologė

Qvaldas Balakauskas, kompozitorius

Andrius Stonys, kino režisierius

Andrius Mamontovas, muzikantas, aktorius

Arūnas Matelis, kino režisierius

Donatas Katkus, muzikologas, Šv. Kristoforo orkestro vadovas

Vladas Vildžiūnas, skulptorius

Onutė Narbutaitė, kompozitorė

Kostas Smoriginas, aktorius

Algimantas Čekuolis, žurnalistas

Giedrius Uždavinys, širdies chirurgas

Henrikas Šablevičius, kino režisierius

Petras Repšys, dailininkas

Romualdas Granauskas, rašytojas, Nacionalinės premijos laureatas

Jurga Ivanaukaitė, rašytoja, žurnalistė

Ričardas Vaitėkūnas, dailininkas

Šarūnas Bartas, kino režisierius

Vytautas V. Landsbergis, kino režisierius

Ilna Balsytė, aktorė

Vilniaus meras Artūras Zuokas įteikia Vilniaus medali LR garbės konsulei Cleveland, OH, Ingridai Bublionei už nuolatinę veiklą Lietuvos labui.

LIETUVOS CENTRISTŲ RĖMĖJAI PASISAKO

Lietuvos Centro sąjungos rėmėjų skyrius JAV-se savo metiniame narių susirinkime š.m. birželio 2 d. priėmė eilę svarbių nutarimų dėl sąjungos tolimesnės veiklos ir apskritai Lietuvos ateities.

1. Atsižvelgiant į LR Vyriausybės ir Seimo nesugebėjimą ir ryžto stoką vykdyti reikalingas šalyje reformas, kurios ilgainiui pagerintų Lietuvos žmonių gyvenimą ir suteiktų vilties atečiai, prašome LCS vadovybę reikalauti, kad Koalicijos partneriai kuo greičiau pradėtų vykdyti savo įsipareigojimus ir valdytų kraštą, kaip normalią, laisvą, demokratišką valstybę.

Mums, šio skyriaus nariams, yra labai apmaudu, kad biurokratų skaičius valdžios įstaigose nesumažėjo, biurokratiniai procesai, tar-naujantys žmonėms ir investitoriams, nepalengvėjo. Yra tiesiog koks, kad aukšti ministerijų pareigūnai dar vis gana atlyginimo priedus ar vadinamąsias pašalpas. Nėra mums suvokiama, kad toks didelis skaičius viceministrų, ministrų ar aukštųjų partijos pareigūnų turi atsistatydinti iš savo postų dėl tarnybinių prasižengimų, savanaudiškumo ar spaudos atskleidžiamų praetis šėselių. Gal tiksliausiai išreiškia mūsų jausmus Čikagoje leidžiamas mėnraštis „Akiračiai“, š.m. gegužės numerio komentodamas turto fondo direktoriui S. Vaitkevičiui išmokėtą 125,000 Lt kompensaciją. „Mokesčių mokesčių pinigai švaistomi valstybėje, kur daugiavaikės motinos laiku negauna poros šimtų litų pašalpos, kur mokytojai mėnesiais laukia gana kuklių, nenomenklatūrinių algų, nes biudžetė švilpia vėjai, kur ligoninės nutraukia širdies operacijas, nes pasibaigė tam skirti pinigai...“

Vilties, kad Seimas pagaliau užkirs kelią tokiams skandalingoms valstybės lėšų švaistymui, nedaug. Nes privilegijomis apsirūpinę seimūnai ne-kirs šakos, ant kurios patys sėdi. Kiekvieno seimūno, kuris praras rinkėjų pasitikėjimą, laukia stambi kompen-

Elena Bukelienė, literatūros mokslių profesorė
Viktorija Daujotytė, literatūros mokslių profesorė
Jurgis Kairys, lakūnas

* Vasaros pradžią pažymėję Neringos gyventojai sūnerimę laukia, kas atvažiuos į patį gražiausią, bet kartu ir brangiausią Lietuvos kurortą. Pernykštis sezonas parodė, kad vidutiniškai uždirbantys Lietuvos piliečiai jau nelabai gali čia poilsiauti. Apie brangų Kuršių nerijos grožį jau kalba ir užsienio turistai. (LR, Elta)

2. Siūlome pradėti dialogą su Modernių krikščionių demokratų partija, kuri yra artimiausia CS savo programomis ir ideologija.

3. Prašome kreiptis į LR prezidentą, kad jis sušauktų plataus masto konferenciją nusikaltalstamumui sumažinti, įtraukiant ir sociologus, mokytojus, bažnyčių bei sporto atstovus, jaunimo organizacijas. Tokia konferencija galėtų globoti Centro sąjungą.

4. Supažindinti Lietuvos ir išeivijos spaudą su šiais nutarimais.

Rimas Česonis
LCS skyriaus pirm. JAV-se

ANKOS „LIETUVOS VAIKŲ VILTIES“, Los Angeles skyrui 8/2000 iki 5/2001:

\$12,597 a.a. Juozas Kaributo dovana;
\$2,000 Los Angeles Lietuvių Tautiniai namai;
\$1,050 A.I. Sekai.
\$1,000 A.V. Mikuckiai, E. Butkienė, P. R. Urbanai, J. D. Navickai;
\$600 R.A. Nelsai;
\$500 G.V. Jatuliai, A.V. Markeviciai, L.A. Venckai, R.R. Kontrimai, I. Raulinaitienė;
\$400 A.B. Griciai;
\$330 A. Leskys;
\$300 Z. Brinkis, A.B. Liseckai, M. Lemberienė, V. Lemberas, A.B. Kloras, E.V. Radveniai, S. Zalagėnaitė, A. Bradley;
\$180 A. E. Daukantai;
\$150 A.D. Polikaiciai, D.B. Janutos;
\$125 V.K. Petrūnaitė, G. Kazlauskas;
\$105 NN.
\$100 E.I. Vilka, R.M. Newsom, V.J. Čekanauskai, A. Maleski, J.A. Belsiai, B.M. Stancikai, J.I. Duchesneau, A.D. Vaitėnai, E. Jarašonas, D.L. Mulokai, R.I. Bužėnai, S.E. Kungiai, R.R. Žemaitėnė, I. Jodelienė, G. Sirutienė, B. Šimkienė, J. Šepikas, R. Švainauskas, A.A. Žemaitėnė, S. Pukštas, S. Šakienė, L. Jarašonienė, R. Bureikienė, Z. Rodvalis, R.I. Ringiai, S.I. Petravičiai, W.A. Talunas, V.D. Anelaukai, prel. J. Kucingis;
\$75 V.H. Vidugiriai;
\$60 R. Novak, P.A. Norkus;
\$50 M.D. Sodeikos, J.D. Sedla, V.V. Ruzgias, T. Rudzevičiūtė, B. Dženkaitienė, D.V. Ellner, L. Udrys, S. Adamonis, R.R. Mulokai, R.A. Kerr, R. Dičienė, R.A. Lesnaukai;
\$40 O. Aristei, J. Schmitt;
\$35 R. Ošlapienė;
\$30 O. Norikienė, D. L. Gedgaudai, A. Petokienė, M. Pužauskienė;
\$25 B. Edelman, A. Flint, A.D. Varnai, N. Enk, A. Valukonienė, A. Audronienė, V. Tozer, J. Kontrimienė, P.G. Šlapeliai;
\$20 S. Balesh, L.A. Butkiai, N. Corwin, R. Beltran, C.A. Pakuckai, J. Vidžionas, B.A. Hoffman, A. Vaitkus, A.O. Vainiai, A. Vaitėnas, K. Švaraitė, S. Semokaitis, R. McGrath, O. Marchertienė, J.R. Žukai, W. Grassas;
\$15 J. Streit, V. Carneckas;
\$10 J. Benedict, B.N. Aleksai, T.D. Dabšiai, D. Putrimas, J. Rukšienė, A. Bughurell, Z. Michajane, L. Williams, L. Jones, D.V. Jatuliai, D. Balchienė, K. Eidukonis;
\$8 A. Dagis, B. Klovaitė;
\$5 G. Hobin, NN, S. Domkienė, T. Chew, D. Kazlauskaitė;
A. A. Prisiminimai
Sofijos Bačevičienės: \$100 M. Pužauskienė, A.D. Basuliai; \$50 J. Rukšienė; \$30 E. Pajausienė
p. Bartuškienės: \$50 A.B. Kloras
Jono ir Veronikos Andrašiūnų: \$100 R. Navickaitė
Broniaus Dūdės: \$300 A. Dodaite; \$125 Bačevičienės su šeimomis;
\$100 R.I. Bužėnai, J.A. Cingor; \$90 V.C. Doda; \$50 E.I. Vilka, J. Rukšienė, D. Daukas, L. Daukas; \$30 C.M. Swanson; \$25 V. Rutkauskas, V. Gily, R. Sakienė; \$10 J.G. Raibai, B. Gedvilas
Zenono Milėno: \$100 J. Talandis, A.L. Kuprėnai, A. Cameron; \$75 V.H. Vidugiriai; \$70 Litton bendradarbiai; \$50 E.I. Vilka, A.D. Vaitėnai, M.D. Sodeikos, R.L. Ringiai, K.M. Pašėnėnė, C.D. Navarette, G. Kazlauskas, A.D. Basuliai; \$40 V.D. Černiai; \$35 A. Pašėnėnė
Povilo Naujokaitis: \$50 E.I. Vilka; \$35 J. Rukšienė
Stepano Ringio: \$50 G.V. Jatuliai
Pranės Savickaitės: \$300 A.T. Gočiai
Birutės Tompauskienės: \$100 Tampuskų šeima, J.C. Kraulis, pensininkų valgyklos lankytojai, L.A. Pensininkų klubas; \$75 A.I. Račiai; \$50 M.I. Petokai, G.D. Moors, I. Jodelienė, B. Dženkaitienė, A.I. Sekai, G. Petravičienė; \$40 H. Jusonis, S.I. Petravičiai, \$30 R.R. Anelaukai; \$25 A.D. Polikaiciai, J. Rukšienė, V. Tuminiene; \$20 L. Stadelinkienė, T. Degutienė, S. Krauceliūnienė, I. Oksienė, J. Katilius
Stefos Vilūnienės: \$100 V.R. Baipšiai
Birutės Gricienės gimtadienio proga: \$100 A.B. Griciai, \$50 B.A. Seliukai; \$25 J.D. Navickai, V.S. Fiedinskai, Z. Brinkis, E. Dovydatienė, R.L. Ringiai, A.D. Polikaiciai
Laimos ir Rikardo Ringių 50 metų vedybinių sukaktuvų proga: \$100 A.B. Griciai; \$50 J.D. Navickai, A.D. Polikaiciai, V.S. Fiedinskai, J.J. Petroniai, V. Gily.

DRAUGAS, 2001 m. birželio 8 d., penktadienis

5

* Valstiečių partijos vadovas, Seimo narys Ramūnas Karbauskis pareiškė, kad socialdemokratai iš kaimiškųjų rajonų turėtų spausti visus savo partijos vadovus ir Algirdą Brazauską asmeniškai, kad jie taip pat nepritartų ketinimui tik Seime priimti sprendimus stoti į Europos Sąjungą. (LR, Elta)

* Lietuvai gegužės 31 d. tapus Pasaulinės prekybos organizacijos (PPO) nare prekybos sąlygos su Rusija beveik nesikeis, mat Rusija, tik įstojusi į šią organizaciją, privalės suvienodinti muitus. Tuo tarpu Rusijai tapus PPO nare joje liberalės prekybos sąlygos, lietuviškos prekės nebus diskriminuojamos. (V2, Elta)

Mylimą Mamytę, Motiutę, Uošvę

A.†A.

ONĄ JULIJĄ ŽILIONIENĘ

Viešpats pasiūkė į Amžinus Namus 2001 m. birželio 6 d., sulaukus 94 metų.

Velionė gyveno Brighton Parko apylinkėje. Gimė Lietuvoje, Marijampolės apskrityje, Pediškių kaime. Amerikoje išgyveno 42 metus.

Nuliūdę liko: sūnus Česlovas, marti Renata, duktė Aldona Martinkienė, anūkai Kęstutis, Raimundas, žmona Heather, Viktoras, žmona Lile, proanūks Aldutė ir Krista.

Velionė buvo žmona a.a. Zigmō.

A.a. Ona-Julija priklausė Lietuvių Bendruomenei, BALF'ui ir Lietuvos Dukterų draugijai.

Velionė bus pašarota sekmadienį, birželio 10 d. nuo 3 v.p.p. iki 8 v.v. Gaidas-Daimid laidojimo namuose, 4330 S. California Ave. Laidotuvės pirmadienį, birželio 11 d. 13 laidojimo namų 9:30 v.r. velionė bus atlydėta į Immaculate Conception bažnyčią, kurioje 10 v.r. bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse ir prisiminti jos sielą maldoje.

Nuliūdusi šeima.

Laidotuvių direkt. Gaidas-Daimid. Tel. 773-523-0440.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

FELIKSAS VALAITIS

Jau praėjo vieneri metai kai, 2000 m. birželio 16 d. į Viešpaties Namus sugrįžo mūsų mylimas Vyras, Tėvas, Tėvukas ir Protėvukas.

Šią liūdną sukaktį minint, šv. Mišios bus atšaukiamos šeštadienį, birželio 16 d. 9 v.r. švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Parke. Šv. Mišias atšaus buvęs klebonas kun. Juozas Kuzinskas.

Maloniai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose ir prisiminti už Tėvuko sielą.

Nuliūdę: Agota Valaitienė, Irena Polikaitienė su šeima, Jonas Remigijus Valaitis su šeima ir Regina Žvinakienė su šeima.

TREJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

VYTAUTAS E. GIRDVAINIS

Minint mūsų mylimo Vyro ir Brolio, kurio netekome 1998 m. birželio 8 d., mirties sukaktį, šv. Mišios už a.a. Vytautą bus aukojamos birželio 10 d., 9 v.r., Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje.

Maloniai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose Mišiose ir kartu su mumis prisiminti velionį savo maldose.

Nuliūdusi žmona ir artimieji.

Amžinybėn iškeliavus mūsų klubo nariui-rėmėjui

A.†A.

VYTAUTUI KAVECKUI,

jo dukrą RAMONĄ, sūnus EDVARDĄ ir KESTUTĮ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Čikagos LFK „Lituanica“ valdyba

A.†A.

ADELEI LAURECKYTEI- BALTRUŠAITIENEI

mirus, liūdinčių vyrą ANTANĄ, sūnų dr. ALGĮ su šeima, dukrą SIGUTĘ su šeima, seserį DANĄ su šeima, seserį RUTĄ ir jos šeima, gyvenančią Lietuvoje bei brolių ANTANĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Aldona Vasonienė

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujame Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Antano Ragauskio „Ginčai dėl skonio“ sutiktuose Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, gegužės 25 d. meninę programą atliko solistė Praurimė Ragienė ir kanklininkė Genutė Razumienė. Vytauto Jasinevičiaus nuotr.

JAV LB KULTŪROS TARYBOS PRANEŠIMAS SPAUDAI

2001 m. premijoms skirti sudarytos šios komisijos:

Dailės — pirm. Vanda Alek-nienė — adresas 226 White Fawn Tr., Downers Grove, IL 60515.

Nariai: Magdalena Stankū-nienė, Vincas Lukas, Marytė Meškauskaitė, Algis Trinkū-nas.

Žurnalisto, spaudos dar-buotojo — pirm. Juozas Žygas — adresas 9604 Karlov, Oak Lawn, IL 60453.

Nariai: Antanas Juodvalkis, Aleksas Vitkus.

Radio darbuotojo ar pro-gramos vertinimo komisija bus paskelbta vėliau.

Lituanistinės mokyklos mokytojo premijai komisija sudaro JAV LB Švietimo tary-ba, pirm. Dalilė Polikaitienė.

Premijoms kandidatus iš JAV-se gyvenančių tarpo siūlo lietuvių visuomenė. Pasirašy-tame, su siuntėjo adresu laiške, komisijai pristatoma: kan-didato vardas, pavardė, adre-sas, telefonas ir bent trumpai raštu apibūdinama siūlomo kandidato — asmens veikla. Pasiūlymus siųsti iki rugsėjo 15 d. atitinkamiems komisijų pirmininkams.

Marija Remienė
JAV LB Kultūros tarybos
pirmininkė

POPIETĖ SU NIJOLE MARTINAITYTĖ-NELSON

Š. m. gegužės 16-osios tre-čiadienio popietę atidarė ir viešnią Nijolę Martinaitytę-Nelson bei visus susirinkusius pasveikino JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirmininkė Bi-rutė Jasaitienė, pranešdama, kad šioje popietėje negali daly-vauti jų nuolatinė rengeja ir vedėja Elena Sirutienė, ir pa-kvietė Aldoną Šmulskštienę supažindinti dalyvius su pro-gramos atlikėja Nijole Marti-naitytė-Nelson.

A. Šmulskštienė pateikė trumpą N. Martinaitytės-Nel-son kultūrinės veiklos nueito kelio apybraižą. Pasakojo apie ją kaip mokytoją, aktorę, dai-lijojo žodžio puoselėtoją, dviejų LB Kultūros tarybų narę, di-džiojo Martyno Mažvydo kate-kizmo 450 metų sukakties mi-nėjimo koordinatore, dažnai besidalinančią savo talentu ir su vyresniaisiais lietuviams veikėja. Ir šiandieną ji mielai sutiko dalyvauti Motinos die-nos programoje „Seklyčioje“.

Ši neilga ir labai gerai pa-ruošta programa — eilių pynė — buvo lyg mažoji poezijos diena!

„Gerame eilėraštyje gali vis-kas prisikelti“, — šiais žo-džiais N. Martinaitytė-Nelson pradėjo programą, paskaityda-ma Janinos Degutytės eilė-raštį „Prisikėlimas“. „Šią po-pietę teprisikelia pavasaris ir ši diena Motinai!“, — sakė ji.

Nijole Martinaitytė-Nelson

Skambėjo eilės, primenančios dar jaunystėje išmuktas ar de-klamuojamas — Maironio „Pa-vasario saulė nušvito meilėi“, K. Binkio — „Obelių žiedai“, „Žibuoklės“, „Tulpės“. Ir, ro-dos, taip ir bėgo pro akis anie-ji jaunystės pavasariai, pasi-puošę obelių, žibuoklių ir tul-pių žiedais... Toliau „praskri-do“ žaismingai lengvutis J. Degutytės „Pienės pūkas“, nu-skambėjo H. Radausko „Gėlė ir vėjas“.

Po to girdejojame J. Aisčio Mo-tinos lopšinė mergytei — „Tu mik, o sapne Tau drugeliai sapnuosis“... Buvo ir vaikučio svajonė erdvėmis skraidyti — J. Degutytės „Kosmonautai“, graudus „Kūčių naktį“ (gal apie partizano motiną?) bei A. Nykos-Niliūno, M. Putino ei-lės, skirtos Motinai.

N. Martinaitytės-Nelson puikūs intarpai padarė tuos eilėraščius dar įsimintines-niais.

Po to savo kūrybą — du eilėraščius, skirtus Motinai, skaitė Zenonas Šukys. Boles-lovas Rašimas, kaip ir visada — labai nuotaikingai pianinu paskambino keletą dalykų, irgi skirtų Motinai.

N. Martinaitytė-Nelson E. Sirutienės paprašyta vedė pro-gramą ir pabaigai pakvietė vi-sus sugiedoti „Lietuva bran-gi“.

Bet susirinkusiems to neuž-teko ir N. Martinaitytė-Nelson buvo paprašyta dar ir daugiau eilių paskaityti, nes nesinorėjo šią puikią aktorę — poezijos skaitovę taip greitai paleisti. Tai dar išgirdome Jono Meko „Meilė ir laikas“, A. Nykos-Niliūno „Išduotas medis“ ir „Vaiduoklis pasitinka grįžusį iš tremties“.

Pamaitinę sielą puikiomis eilėmis, pasotino ir kūną skaniais „Seklyčios“ valgiais, visi kartu popietaudami ir išpūdziais pasidalindami.

Aldona Šmulskštienė

Šį sekmadienį, birželio 10 d., Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijoje bus mi-nima Gedulo ir vilties diena. Tai — 60 metų nuo mūsų tau-tos genocido ir trėmimo pra-džios. 10:30 val.r. Mišiose pri-siminsime visus nukankintus ir nukentėjusius mūsų tautie-čius. Po Mišių parapijos salėje — kavutė ir programa.

Lemonto LB apylinkės valdyba organizuoja vaikų, jaunimo ir vyresnio amžiaus žmonių lauko teniso kursus, kuriuos apsiėmė vesti sporti-ninkas ir sporto entuziastas Algirdas Vitkauskas. Šie kur-sai vyks Lemonto parko aikš-telėje. Norintys užsiimnėti šia sporto šaka, registruoki-tės, skambindami A. Vitkaus-kui tel. 630-670-0408 arba Le-monto LB pirmininkei Nijolei Nausėdienei tel. 708-301-5881.

Jeį šeštadieniais nuo 12 val. iki 3 val.p.p. savo vaikus (5-erių metų ir vyresnius) nu-vesite į Čikagos Grant Parką, jie galės pasiziūrėti ir išmukti įvairių tautų šokių: sambos, mambos, salsos, flamenko, airių, „Cajun“, Rytų Indijos, Vakarų Afrikos, Karibų jūros bei Meksikos folkloro ritmų. Vienos valandos profesionalių mokytojų pamokos — nemoka-mos. Jei lyja, klasių nebūna. Pamokos prasidės birželio 23 d. ir tęsis iki rugsėjo 1-osios kaip Čikagos vasaros šokių festivalio (Chicago Summer Dance festival) sudėtinė dalis. Nemokamos šio festivalio šo-kių pamokos įvairaus amžiaus žmonėms vyks nuo birželio 21 d. iki rugsėjo 2 d. kiekvieną ketvirtadienį, penktadienį ir šeštadienį nuo 6 val.v. iki 9:30 val.v. ir sekmadieniais nuo 2 val.p.p. iki 5 val.p.p. (jei nely-ja). Ruošiamą vieną valandą mokymosi pagal įrašytą muzi-ką, po to — dviejų valandų šo-kiai pagal muziką, kurią atlie-ka gyvi atlikėjai. Informacija tel. 312-742-4007, 312-744-6630.

Naujos interneto paslau-gos Lietuvoje:

Lietuvos ir užsienio naujie-nos, komentarai, pramogos <http://www.sala.lt>

Lieratūrinė sofa, knygų ir žaislų parduotuvė internete <http://www.super.lt>

Įdarbinimo, sporto, pažinčių, radybų tarnyba internete <http://suranda.w3.lt>

Lietuvos šaulių sąjunga, mėnraštis „Trimitas“ <http://www.sauliusajunga.lt>

Teatro ir kino informacijos bei švietimo centras <http://www.theatre.lt>

Visos reklamos žiniasklaido-je paslaugos <http://www.bms-media.com>

Gintaro papuošalai, ruoši-niai, gintaro žaliava (tik anglų kalba) <http://www.beataamber.com>

Kai 1837-aisiais Čikaga bandė sau pritaikyti šukį „Či-kaga — miestas soduose“, vie-tovės apylinkės supo vien mo-lis ir žolė. Tačiau apie 1860-uosius, pradėjus vystyti Čika-gos parkų sistemą, o vėliau į darbą įsijungus žymiesiems ar-chitektams Daniel Burnham, Jens Jensen ir Frederick Law Olmsted, Čikagoje po truputį ėmė ryškėti vienu iš puikiau-sių parkų Amerikoje užuo-mazgos. Čikagos parkų kūri-mosi istoriją galite išvysti nuotraukų parodoje, pavadin-toje „The City in a Garden: A Photographic History of Chi-cago's Parks“, kuri nuo birže-lio 21 d. iki rugsėjo 16 d. veiks Čikagos miesto centre, City Gallery, Historic Water To-wer, 806 N. Michigan Ave. Pa-rodos autoriai James Iska ir Judith Bromley demonstruos apie 30 savo to paties pavadi-nimo fotografijų albumo nuo-traukų, kur matysime net 1906 metų Humboldt Parko tiltą bei 1913 metais įamžintą Garfield Parke dirbančių dar-zininkų akimirka. Įėjimas — nemokamas. City Gallery vei-kia septynias dienas per sa-vaitę nuo 10 val.r. iki 6:30 val.v., sekmadieniais — nuo 10 val.r. iki 5 val.p.p. Informacija tel. 312-742-0808. Be to, liepos 28 d. 10:30 val.r. siūloma eks-kursija, pasakojanti apie Či-kagos parkų sistemą ir Čikagą supancio žaliąjo žiedo išdėsty-mą. Bilietai ir informacija tel. 312-742-1190. Informacija in-ternete www.cityofchicago.org/tour/CulturalAffairs/

Kiekvieną vasarą Illinois valstijoje, Normal mieste, vyksta šios valstijos vasaros sporto žaidynės. Šiais metais birželio 15-17 d. Illinois vals-tijos universiteto (Illinois State University) teritorijoje varžysis daugiau kaip 3,500 Illinois sportininkų. Varžybos, kuriose dalyvaus lengvosios ir sunkiosios atletikos, vandens sporto atstovai, golfo žaidėjai ir kt., vyks birželio 15 d. nuo 12 val. iki 6 val.v., birželio 16 d. nuo 7:30 val.r. iki 6 val.p.p., birželio 17 d. nuo 7:30 val.r. iki 12 val. Daugiau informaci-jos tel. 309-888-2573 arba 630-942-5610.

Tauragės klubo nariams pranešame, kad pusmetinis klubo narių susirinkimas šau-kiamas š. m. birželio 17 d., sekmadienį, 1 val.p.p. Šaulių rinktinės namuose. Valdyba kvietia visus narius dalyvauti.

Išvyk į Čikagos botani-kos sodą, kuris įsikūręs Glen-coe priemiestyje, ruošia Vyres-nųjų lietuvių centras birželio 15 d., penktadienį. Autobusas išvyks iš „Seklyčios“ 9 val.r., sugrįš apie 2 val. p.p. Norin-čius vyksti su grupe, prašome registruotis „Seklyčioje“ arba skambinti tel. 773-476-2655.

Illinois gubernatoriaus G. H. Ryan žmona Lura Lynn Ryan buvo susitikusi moterų organizacijų atstovėmis, taip pat ir su Balzeko lietuvių kultūros m. kairės: Mary Stiblo, Irene Norbut, L. L. Ryan, Frances Simanionis, moterų g.

Čikagos lituanistinės mokyklos mokytojai, 2000-2001-ųjų mokslo metų užbaigimo proga susirinkę Jaunimo centro didžiosios salės scenoje.

Dalios Badarienės nuotr.

BALZEKO MUZIEJUI - 35-ERI

Balzeko lietuvių kultūros muziejui šiais metais sukanka 35 metai. Ši sukaktis bus minima birželio 16 d., šeštadienį. Nuo 1 iki 3 val.p.p. muziejuje bus galima pasivaikinti lietuviškais valgiais, gros gera lietuviška muzika, bus rodomi filmai apie Lietuvą, bus galima susipažinti su muziejaus ekspozicijomis. Visi kviečiami atsilankyti. Vietas užsisakykite iki birželio 14 d. Daugiau informacijos tel. 773-582-6500. Balzeco lietuvių kultūros muziejaus adresas - 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629.

Iš arti ir toli

ŠVENTOS TREJYBĖS PARAPIJAI - 100

Hartfordo Šventos Trejybės parapijos šimtmečio jubilėjaus minėjimas oficialiai bus užbaigtas iškilmingomis šv. Mišiomis birželio 9 d., šeštadienį, 4 val.p.p. parapijos bažnyčioje, 53 Capitol Avenue, Hartforde. Prieš Mišias, 3:30 val.p.p., religinės muzikos programą atliks instrumentalistų grupė ir parapijos choras, vadovaujamas muziko Jurgio Petkaičio.

Šv. Mišias laikys Hartfordo vyskupijos dvasios vadas, arkivyskupas Daniel Cronin. Po Mišių Šventos Trejybės parapijos salėje vyks priėmimas, bus užkandžių.

Kitą dieną, sekmadienį, birželio 10 d., vyks priėmimas ir pokylis visiems parapijiečiams ir parapijos draugams. Šventė ruošiamą Hartford-Marriot-Rocky Hill viešbutyje, 100 Capital Bld., Rocky Hill. Daugiau apie šias apeigas ir iškilmes sužinosite paskambinę į Šv. Trejybės parapijos kleboniją tel. 860-246-4162 arba 860-521-6028.

si su etninių valstijos bendruomenių muziejaus moterų gildijos narėmis. Iš gildijos pirmininkė.

Atslūsta paminėti

KULTŪROS BARAI 2001

„Kultūros barai“, 2001 m. gegužė. Latako g. 3, 2001 Vilnius. Lietuvos mokslų akademijos viceprezidentas Algirdas Gaizutis atsako į redakcijos klausimus apie mokslo institucijų reformą. „Iš 29 mokslinių institutų vos 5 yra humanitarinių ir socialinių mokslų! Tai visai nedaug. Juk vien humanitarinių mokslų yra septynios didžiulės tyrimų kryptys, socialinių taip pat“. Švietimo ir mokslo ministerijoje buvo kilusi idėja humanitarinius institutus sujungti į vieną Lituanistikos institutą, bet šios idėjos atsisakyta. Reforma užsitęsė, patiems mokslininkams ji jau įgriso, nes jie gyvena nežinioje. Mokslų akademija siekia, kad reforma baigtųsi bent iki šių metų galo.

Kitame straipsnyje apie mokslą - tik aukštosiose mokyklose - samprotauja Saulius Vengris. Vida Rudaitienė ir Ernesta Racionė rašo apie praėjusių metų pabaigoje Erfurte vykusią mokslinę konferenciją „Istorinių bei politinių procesų įtaka kalbai ir kultūrai“, kur buvo nagrinėjamas Vidurio Europos šalių kontekstas. Žurnalas gausiai iliustruojamas puikiomis istorinėmis Vilniaus nuotraukomis iš Lietuvos nacionalinio muziejaus surengto parodų ciklo „Vilniaus fotografija“.

A. V. Š.

Naujasis ŽIDINYS

„Naujasis židiny“, 2001 m. gegužė. Tiltos g. 8/3, 2001 Vilnius. Spalvingame skyrelyje „Dienoraštis“ kun. Vyginas Čiurinskas pasakoja apie kunigišką buitį ir dvasios gyvenimo problemas. Į „Naujojo

Židinio-Aidų“ klausimus atsako poetė Aldona Elena Puišytė. Nerijus Šepetys samprotauja apie Lietuvos istoriją - Lenkijos ir Vokietijos ultimatumus Lietuvai. Plačiai nagrinėjama popiežiaus Jono Pauliaus II 1998 m. paskelbta enciklika „Fides et ratio“. Į klausimą, ar įmanoma tikėjimo ir proto dermė šiandien, atsako Mykolas Drunga, Romualdas Ozolas ir Naglis Kardelis. Rusų aristokratų kilmės prancūzei, kultūrininkei ir politikei, Europarlamento narei Helene Carrere d'Encausse atrodo, kad lietuviai galėtų paliudyti, jog Rusijoje esama nuostatos atsisakyti imperijos. „Jeigu nepaisysime nostalginių, rusai yra įsitikinę, kad imperija jiems kainavo labai brangiai, ir jie nieko nebenori apie ją girdėti“. O viešnios nuomone, „istorija su Čėčėnija visai netrikdo santykių su kaimyninėmis musulmonų šalimis. Tai sovietinės sistemos nuopelnai: jos nėra ekstremistinės musulmonų valstybės, ir joms visai neįdomu turėti reikalų su fanatikais čėčėnais“. Balandžio 23-25 d. Vilniuje vykusioje UNESCO konferencijoje „Civilizacijų dialogas“ H. Carrere d'Encausse atstovavo Prancūzijos prezidentui Chiracques.

A. V. Š.

„Prizmė“, krikščioniškas žurnalas apie Dievą ir Jo pasaulį. 2000 m. Nr. 3. Centrinis paštas, p.d. 75, 5400 Šiauliai. Numeris skirtas gyvybės šventumui. Žmogaus genomo iššifravimas, klonavimas, - biotechnikos galimybės žada daug, - tačiau ar ateitis bus iš tikrųjų geresnė, ar žmogiškesnė? Abortų dilema. Nėštumo nutraukimas daugelyje šalių yra legalus. Anglikonų teologas J. Stott pateikia krikščionišką poziciją apie abortus ir įvardija tai kaip žudymą. Gydytojas, kunigas, docentas A. Narbekovas atsako į klausimus dirbtinio apvaisinimo ir aborto tema. E. Eliotas, „Lietuvos ryto“ komandos įžaidėjas, yra krikščionis. Interviu krepšininkas pasakoja apie sportą ir tikėjimą. Nors daugelyje šalių kankinimai oficialiai smerkiami, daug kur žmonės yra kankinami. Olaf Lahayne apžvelgia kankinimų istoriją. A. Schweitzer buvo ne tik teologas, bet ir gydytojas bei muzikas. Iki šiol jis aukštinamas už pagarbą visoms gyvoms būtybėms. Apie daktarą ir misionierių iš Alsace rašo C. Klenk. Nyderlandai - vienintelė šalis pasaulyje, kur legaliai padedama nusizudyti.

Skelbimai

• Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuomimais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2213 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.